

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-lasításos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

8-lasításos petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szombat, március 16

Mai számunk főbb közleményei:

- Tisza és Láng a királynál.
- Az aradi szabadságünnepek.
- Amikor Aradból — Nagy-Arad lesz.
- A Központi Hitelbank válsága.
- Olasz rabságban sanyalódik egy magyar kereskedő.
- Hogyan tervezték a bemaurozást?
- Meglopták Szentkereszthy bárónét.
- Új állás a városnál.
- Elmebeteg vagy szerelmes.
- Az olasz király a sikertelen merényletről.
- Öngyilkos negybérlő.
- Tarkaságok.

Tisza a királynál.

Arad, március 15

Tisza István gróf ma ötnegyed órát tartó kihallgatáson volt a királynál. A Házelnökök fogadtatása után ő volt az első politikus, akit őfelsége meghívott. Amilyen természetes, hogy a két elnök meghívásával a korona annak a közjogi méltóságnak adózott, amelyet Csáky és Návay viselnek, ép annyira kétségtelen, hogy Tisza István gróf audienciáját az a kimagasló és döntő hivatáskör tette szükségessé, amelyet Tisza István gróf a jelen politikai helyzetben betölt s amelynél fogva első sorban illetékes arra, hogy a magyar válság való kérépéről, okairól őfelségét tájékoztassa és hogy a kibontakozásra nézve véleményét adjon.

Anélkül, hogy az ember ennek az audienciának lefolyását ismerné, — amire nézve minden találgatás meddő lenne — erősen kidomborodik annak érdekessége, megkapó háttéré.

Az az ember állott az uralkodó előtt, aki mint politikus és mint miniszterelnök eleven és emlékezetes bizonyosságait adta annak a törekvésnek, hogy a nemzet és király, sőt a monarchia két állama között levő ellentéteket kiegyenlítse, szelidítse, ahol lehet, eltüntesse. Amikor azt lehetett remélni, hogy a többségbe jutott függetlenségi párt uralkodásával lehet ezt a harmóniát fentartani: félreállott, nehogy az ő személye legyen a békés együttműködés akadálya. Mikor pedig a koalíció négy esztendő kormányzása teljesen felforgatta az ország rendjét és békéjét, amikor az a konfliktusok zsákutcájába vezetett, s amikor az uralkodó újra a hatvanhetes politika felé fordult a parlament munkaképességének, a nyugodt kormányzás lehetőségének megszerzése érdekében, — Tisza István gróf, minden önzéstől, hiúságtól és hatalmi vágytól menten, egész lelkével odaadta magát annak a törekvésnek, amely páratlan sikert aratott: hogy a hatvanhetes politikának, az ország közvéleményének fölvilágosításával és meghódításával többséget szerezzenek, s ezzel a korona és a nemzet között az összhangot biztosítsa.

Most újra ennek védőjeként állt Tisza őfelsége előtt. Csakhogy most ezt az összhangot Bécsből borították föl, azok a tanácsadók, akik az élet, a történelem, a nemzeti jogok minden ismerete nélkül, a vezérkari iskolákban és a dandár-irodáknak szerzett fölfogással itélik meg a politikai

helyzetet. Taktikai játéknak tekintik, nem számítva azokkal a következményekkel, amelyet egy-egy elhibázott húzás a nemzet nagy tömegében okozhat. Ezekkel Tisza István gróf a munkapárt értekezletén nyíltan, férfias őszinteséggel szembeállott. S ha Tiszát, azok után, hogy e tanácsadók fölött kiméretlen ítéletet mondott, őfelsége a magyar politikusok közül elsőnek fogadta, ez mindenesetre biztató jel arra, hogy a korona nem kötötte le magát amazok álláspontja mellé és hogy őfelsége előtt egy négy hónapos hadügyminiszter avatatlan fölfogásánál többet számít annak előadása és véleménye, aki a dinasztának mindenkor becsületes és komoly hive volt s akit a nemzet tulnyomó többsége bizalmával és szeretetével vesz körül, s aki most a nemzeti jogok képviselője és rendületlen védőjeként áll a politika homlokterében.

A kihallgatások sora tovább folyik. Kicsinyes hizelgés lenne az ezután következő audienciák jelentőségét Tisza István gróf kedvéért kisebbiteni. Bizonyára azokon lesznek őszinte hangok, okos, józan tanácsok, utmutatások. Azonban, ha bizni lehet abban, hogy a tegnap megkezdődött kihallgatások nem csupán politikai formalitást jelentenek, hanem valóban arra való, hogy belőlük a korona jövő elhatározásához meggyőződést, irányt és ösztönzést szerezzen, — akkor a politika békéje, a nemzeti méltóság és önállóság érdekében egy-

Hadviga szentje.

Írta: Hjjabb Jaszszenszky Sándor.

Még egy zökkenés, már azt hiszem, hogy kiesem a kocsiból s megállunk. Eltörött a tengely. Ezek között a kövek között tényleg nem lehet kocsizni. Az Alföldön azért rosszak az utak, mert nincs kő s itt fenn nálunk, ebben a girbe-görbe országban pedig azért, mert sok a kő. Már most csak azt kellene tudni, hogy melyik mentség hazudt, — én azt hiszem, mind a kettő.

Nincs más hátra, mint gyalog mássni meg a hegyet, ha kora délre Hadvigán akarunk lenni. Induljunk, de nem az uton, azon még gyalog járni is vossélyes, hanem egyenesen neki vágva a hegygerinének. Ezen a hegyen egy fa sincsen, olyan, mintha zöld mezőt ragasztottak volna a lejtőre. Csalóknán domborul előttünk a hegy nyereg s azt hisszük, hogy már csak pár száz lépés választ el tőle. Kora délelőtt van. Május végén már a felvidéken is ereje van a napnak. A hátunkat égeti és lábunk alatt causzik aszátmelegített, kiszáradt fű. Csened van, csak lent a fűben szong az élet. Megriadt gyíkok csörögnek tova és zümmögve keresgélnek a fűszálak között a méhek. Teljes szélcsendben a nap heve feloldja a mezők illatát és az embermagasságyra vibrál, reszket. Ebben az illatfelhőben meggyünk mi is felfelé.

Jól eldugta az uristen Hadvigát. Ide véletlenül senkinek tévedhet. Egy ut sem vezet

rajta keresztül. Minden oldalról hegyek veszik körül és onnét tovább menni nem lehet. Tévedésből még senkinek kereste fel, csak ha előre megfontolt szándékkal végecsül tűzte ki a kis tót falut. A hegy nyeregbe érünk s megpillantjuk Hadvigát. Alig száz házból álló falu, közepén szép fehér templommal a minden oldalról összefutó lankás hegyoldalak által képzett gödörben. E völgykallan olyan, mint egy óriási tűzhányó tölcsére. Ha hunyorított szemmel nézünk le, a zöldet feketének látjuk s a lombok közül szerzetesét eldövilgoló fehér házfalak mintha fehérre iszó lávadarabokként repülnek kifelé. Messziről éneklés hallatszik s a lejtőn a lengő söld vetések között piros és lila merov zászlók mozognak lassan lefelé. Bucusok mennek Hadvigára, mert az nem közönséges hely ám. Oda bucuba járnak a szomszéd falubeliek. Külön szentje van. Ugy hívják, hogy szent Zsuzsánna. Az igaz, hogy szent Zsuzsánna iratai nincsenek teljesen rendben. A római pápa sem tud szent Zsuzsánna érdemeiről semmit s a többi egyházi hatalmasságok sem, de Hadviga azért Hadviga és azért van közvetlenül az isten háta mögött, hogy legalább ebben az egy kérdésben teljesen szuverénül dönthessen. És ezzel a szuverénitásával Hadviga nem csak élt, de azt az egész környék is elismerte.

Lefelé könnyebben megy az ember s elég gyorsan közeledünk a falu felé. Az utolsó fordulónál, elég messze a falutól, egy hás romja áll az ut mellett. Teteje hiánysik már, de fa-

laít gondosan megtámasztották. Csodás bujassággal virágzik a ház körül a vadrörse s teljesen beborítja a romokat. A hajlékony venyigék szeszélyesen kigyóznak be és ki az ablakokon s kusznak fel virágos díszükkel a gerendákra. A házat friss új kerítés veszi körül s meglátszik, hogy a kegyelet gondossága örökösök feletle.

Ebben a házban lakott szent Zsuzsánna, amikor még Zsuzsinak, Zsuzsának hívták. Bizony, annak már majdnem száz éve. Zsuzsi apja erdőőr volt. Anyja fiatalon meghalt és apja nevelte. Híres, gyönyörű szép leányvá fejlődött a kis Zsuzsi. Bámultár, csodálták szépségét s ezt Zsuzsi meg is kívánta. Asszonyképpel nem igen érintkezett, csak a legényekkel barátkozott. Az apja meghalt és Zsuzsi egyedül maradt. De nem költözött be a faluba. Nem félt egyedül künn lakni a falu végén. Még farkasjáró, sivatáros téli éjszakákon sem félt, mert akadt férfi mindig, aki megvédje.

Egy késő őszi délután betévedt hozzá az uraság tizenhatéves fia is. Vadászni volt és erre felé jött le a hegyről. E naptól kezdve a fiatal ur a legszorgalmasabb vadász lett és mindig a Zsuzsi házában keresett fel a hegyről. Zsuzsi ettől fogva egész bolond lett. Éjszakára bezárta az ajtót s egész nap csak az urfit várta. A faluban is beszélni kezdtek erről. Végre az urfi anyjának, a nemsetes asszonynak is fölébe jutott. Szegény ésvagy ass-

formán kívánatos, hogy a mai kihallgatásnak legyen döntő hatása a király előtt. Abból megismerhette a király a válság igazi rugóit, s bizonyára az helyesen jelölte meg az utat, amely a legrövidebb idő alatt vezet vissza a félreértések veszedelmes sötétjéből.

Tisza és Láng a királynál.

— Változatlan a helyzet. —

Távirati tudósítás.

Budapest, március 15.

A király ma Tisza István grófot és Láng Lajos bárót fogadta hosszabb kihallgatáson. Noha egyik államférfi sem nyilatkozott sem a maga előterjesztéséről, sem a kihallgatás mozzanatairól: annyi mégis megállapítható, hogy a helyzet ma is változatlan. A rezolúción, melyet az arra található formulán muít, sikerül-e a válságot gyorsan és zökkenés nélkül megoldani.

Tisza István gróf, aki körülbelül egy óra hosszat időzött a király dolgozószobájában, az audiencia után egyáltalán semmiféle közlést sem tett, Láng Lajos báró is csak annyit mondott, hogy a felség kegyesen fogadta előterjesztését s hogy a király friss, jó egészségben van.

Az audienciákról a bécsi táviratok ezeket jelentik:

Tisza és Láng kihallgatása.

Tisza István gróf ma reggel Budapestről Bécsbe érkezett. Tisza István gróf, aki ma délután fél 11 órakor volt kihallgatáson, ötnegyed óra hosszat időzött a felségénél. Tisza gróf háromnegyed 12 órakor hagyta el a király dolgozó szobáját és azután visszatért a szállójába. Tisza gróf délután 4 óra 50 perckor visszautazott Budapestre.

Tisza az audiencia után, amely háromnegyed tizenkettőkor végeződött, a várakozó magyar és osztrák újságírók kérdéseire a következőket mondta:

— Természetesnek fogják találni az urak, hogy az audiencia lefolyásáról részleteket nem közölhetek. Öt negyed órán keresztül voltam a felség dolgozószobájában és az alatt egymásután válaszoltam őfelsége kérdéseire, amelyeket a válság dolgában intésett hozzám. Az audiencia során elmondtam a királynak nézeteimet a politikai helyzetről s a válság megoldásáról.

szony megijedt. Feltette egyetlen gyermekét s az urfi minden tiltakozása dacára egy havas decemberi reggelen bevitték a városba. Az urfi csak arra volt ideje, hogy a csörgő szánról egy papírgalacsint dobjon Zsuzsi kerítése mögé. Zsuzsi a papírt felvette, bevitte a zsidó korcsmárhoz, aki jó pénzért elolvasta neki. Harmadnap reggel Zsuzsi a levél utasítása szerint gyalog megindult a város felé. Olyan csillogó hideg volt, hogy még a farkasok sem jártak. Harmadnap megfagyva találták Zsuzsit a vriczkói uton, alig tizenöt kilométernyire a falutól. Holtan még szebb volt, mint elevenen. Szegény Zsuzsi könnyen öltözött fel, nem vitte el az apja nagy buzdáját, azt hitte, hogy az a nagy forrás, ott a szive táján, ki fog tartani a városig.

Zsuzsit hazahozta egy fuvaros és eltemették. A faluvégi ház üresen maradt, de üres maradt az urasági kuria is. Estendők multak el, mikor hazahozták a nemzetes asszonyt koporsóban s a kegyuri templomban eltemették. Az urfi is haza jött, de már akkor húszéves volt. Alig találta meg Zsuzsi sírját, Zsuzsit már rég elfeledték. Az ur csak félnapig maradt Hadvigán. A temetésre jött s egy márványlapot küldött Zsuzsi sírjára, ezzel a felirattal: „Zsuzsánna“.

A fehér márványlapot a szomszéd falubellek is eljötték megbámulni és ettől fogva Hadviga nevezetessége lett Zsuzsi sírja. Kijártak a temetőbe és gondolták. Gyorsan szágúdtak az évek. Zsuzsi életéről mindjobban megfeledtek, legtöbben már nem is ismerték, de alakja körül oszdatatos legendák keletkeztek és ezek, mint a nyiló virágok borultak a fehér márványlapra. Az ur nem jött haza. A körjegyző beszélt, hogy nagyon eszencsétlen az ur, a feleségétől is elvált és igen sok baja van.

Tisza jókedvűnek látszott, visszautazott Budapestre.

Őfelsége Tisza audienciája után villásreggelit evett és délelben Láng Lajos bárót fogadta kihallgatáson. Az audiencia ötven percig tartott. Láng háromnegyed kettőkor Schönbrunnból visszahajtatott a Bristol szállóba és itt csak annyit mondott, hogy őfelsége kegyes figyelemmel fogadta előterjesztését. Láng holnap még családi körben itt marad.

A holnapi audienciák.

Holnap a király három politikusot hallgat meg. Ezek közül Széll Kálmán titkos tanácsos tegnap érkezett meg Bécsbe, Andrássy Gyula gróf ma este s ugyancsak ma este érkezett meg Zichy Alzár gróf is Bécsbe. Mind a három politikus holnap délelőtt jelenik meg Schönbrunnban a királynál kihallgatáson.

Tanácskozások Khuennél.

Návay Lajos, a képviselőház elnöke ma délelben meglátogatta Kluen-Héderváry gróf miniszterelnököt a hadügyminisztériumban. A Ház elnöke Bécsben szerzett impressióit közölte a miniszterelnökkel és tájékoztatta tegnapi audienciájának lefolyásáról is. Kluen-Héderváry gróf ugyancsak ma délelőtt fogadta Wickenburg István gróf fiumei kormányzó látogatását. A miniszterelnök és Wickenburg hosszasan tanácskoztak.

Csáky és Lukács kombinációk.

A válsággal kapcsolatban különböző kabinetkombinációk merülnek fel napról-napra. Most egyes politikai körökben a válság olyan irányba megoldásáról beszélnek, amely a mostani szűkítést nem fedi. A kombináció Csáky Albin gróf tegnapi kihallgatásával függ össze. Olyan politikusok, akik a beavatottság tekintélyével szokták föllepni, a főrendiház elnökének fontos szerepéről tudnak a kibontakozásban. Szerintük a hetvenéves főur előterjesztése annyira megnyerte őfelsége tetszését, hogy őt bizza meg a válság megoldásával.

Más — különösen a Justh-párthoz vonzó körökben a Lukács Lászlóba vetett reményeket ápolják.

Lukács pénzügyminiszter ezidáig nem kapott ugyan meghívást a királyhoz, de — így szól ezeknek a politikusoknak információja — bécsi illetékes körökben biztosra veszik, hogy Kluen-Héderváry gróf második kinevezése nem történik meg. Euzsuzsuzsi politikai meghallgatását valószínűtlennek tartják és noha azok, akiket eddig a király meghallgatott, a miniszterelnök jóhiszeműségét demonstrálták, mégis Lukács László audienciája hozza meg a válságban a végleges döntést.

Héderváry bécsi utja.

A Neue Freie Presse mai esti lapja közli, hogy Kluen-Héderváry Károly a jövő hét péntekjén ismét Bécsbe utazik, hogy részt vegyen a német császár tiszteletére rendezendő udvari ünnepségeken. A magyar kormányválság kibontakozása lassan húzódik és ha a korona abban a helyzetben lesz, hogy kinevezheti az új kabinetet a jövő hét elején, akkor annak elnöke lesz jelen az ünnepségeken, ha azonban ezt nem sikerül keresztülvinni, akkor Kluen-Héderváryra vár az a szerep, hogy a kormányt képviselje. Kluen ily módon most másodízben képviselné a kormányt, mert midőn 1908-ban Vilmos német császár Bécsben volt, a maihoz hasonló körülmények között képviselte Kluen az udvari ünnepségeken a magyar kormányt.

A bécsi félhivatalos Politische Korrespondenz szerint a kibontakozás akciója már csak azért sem húzódhatik túlságosan el, mert a közös költségvetési provizórium április végén lejár. A negyvennyolcas pártok vezetői esuttal nem kapnak meghívást a királyhoz. Az új kabinet elnökének feladata lesz, hogy esetleg tárgyalásokba bocsátkozzék a negyvennyolcas pártokkal a képviselőház munkaképességének helyreállítás érdekében.

Kossuth Ferenc márciusi levele. Ceglédről jelentik: Kossuth Ferenc ma ceglédi párthíveihez levelet intézett, amelyben a politikai helyzettel foglalkozik és a többek között a következőket mondja:

— „Most 64 év után látjuk, hogy tényleg sok küzdelem és szenvedés után még a kezdetnél sem vagyunk. Éppen most avatkozik be az osztrák gyűlölet kizárólagos belügyeinkbe és éppen most érti félre az uralkodó törekvéseinket. A hatalomnak hitt miniszterelnököt a bécsi kéz taszította le polcáról. Mi ebből a tanulság a nemzet számára éppen ma, mikor a nemzet ujjaszületését ünnepeljük? Az a tanulság, hogy nem annyira ünneplés, mint inkább küzdelem a feladatunk, mert amit negyvennyolcas megszerzettnek hittek őseink, attól nagyon messzire eltávolította a nemzetet a sors keze.

Uj titkos tanácsos. Budapestről jelentik: A király Radványky Géza báró osztr. és kir. kamarásnak a belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

a feje körül, melybe egy ézö szívet véstek. A szemek csukottak s fölője áldón egy anygyal hajlik. A szobrot nagynehezen bevitték a templomba s a fülke elé helyezték. A nép Zsuzsannára gondolt, de nem tudtak semmit, mert az ur senkivel sem beszélt, még a plébánosnal sem.

Kevéssel ezután egy ősi vasárnap délelőtt sok ásós emberrel kiment az ur a temetőbe, természetesen utánna csődült az egész falu. Felásatta Zsuzsanna sírját, új díszes koporsóba sáratta azt a pár csontot, melyet találtak a egy négylovas szekérra téve megindultak a templom felé. Az ur a szekér mögé ment s levette a kalapját, erre mindenki levette a kalapot. Mire a templom elé értek a plébános ériesült a dolgokról s beszárta a templom ajtaját, a kulcsot a zsebébe tette és várt. Mikor a szekér az ajtó előtt megállott, odament az urhoz és tisztelettel jelentette, hogy a halottat nem engedheti be a templomba, mert ott csak az ur, mint kegyur családjának hamvai pihenhetnek, vagy valamelyik szent ereklyéi, de Zsuzsanna oda nem való.

Az öreg ember szemében valami különös tűz villant meg. Az indulat fojtogatni kezdte ezekre a szavakra.

— De Zsuzsanna igen! Ő szent volt! — kiáltotta, mikor magához tért.

A falubellek szorosán körülvették őket s mindenki kíváncsian leste a fejleményeket. A

Elő nap reggel kiment az ur Zsuzsi sírhöz és ettől fogva majd minden idejét ott töltötte. A templomban az oltár jobboldalán levő sírfülkét rendbe hozatta s azt beszélték, hogy az ur készült a halálra. Egy nyári reggelen nagy felfordulás volt Hadvigán. A hegyoldalban egy nagy menetet láttak közeledni. Nyolc pár ökör húzott egy óriási szekeret s rajta deszkákba borítva valami óriási tömeget hoztak, melyet oldalt tíz tíz ember támogatott léccel. A menet estére beért s a templom előtt megállott. Másnap kibontották az óriási ládát; ott volt a falu apraja, nagyja. Egy márványoszlop volt a deszkák alatt. Félíg hótól borítva fektet egy gyönyörű leány, glóriával

Az aradi szabadságünnepek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 15.

A szabadság születése napját meleg hangulatban, hazafias ünnepségekkel ülte meg ma is Arad polgársága. Az ünnepély első része délelőtt tíz órkor a városháza közgyűlési termében kezdődött nagy közönség jelenlétében. Bevezetésül a Ferenc-téri polgári iskola ifjúsága hazafias dalt énekelt frissen csörgő, fiatalos hévvel. Novák Irén, az aradi színház drámai művésznője, Ábrányi Emilnek egyik alkalmi költeményét szavalta el mélyszépséggel és lendülettel. Ezután Ladiszlav József, az aradi szintársulat tagja, Tilger Árpád színházi karmester kísérete mellett kuruc nótákat énekelt nagy hatással.

Az ünnepi beszédet Nagy István dr. polgári iskolai tanár mondotta, aki világos áttekintés képet nyújtott a nagy március eseményeiről, a szabadság harcainak diadaláról és a vérszomjú forradalom jelentőségéről. Nagy hatása volt annak a vonószenesnek, amelyet Karhanek Ferenc, Eckhardt István, Kell Részó és Mütter Müller József összetanult, finom és egybehangzó tökéletességgel adtak elő.

A Ferenc-téri polgáristák hazafias éneke fejezte be az ünnepélynek ezt a részét. A hallgatóság ezután levonult a Kossuth-szobor elé, ahol már nagyobb tömeg gyűlt össze és várakozott az ünnepélynek szabad ég alatt lefolyó részére. A középiskolák tanulóiifjúsága, a Kossuth-asztaltársaság, a negyvennyolcas honvédek kis csoportja zászlók alatt és zenészek mellett vonult a szobor elé. Az ifjúság elénekelt a Himnuszt, amelynek elhargzása után Beregi Sándor dr., az aradi színház művésze lépett a nemzetiszíni zászlókba burkolt emelvényre és Petőfi Nemzeti dalát szavalta el nagy hatással. Ugyanazok a Talpra magyart énekelték el ezután a tanulók.

Az ünnepi beszédet Vass István dr. mondotta, mély hatást kelte a hallgatóságban hazafias lelkesedéstől és a nagy nemzeti ünnep nap eszméitől izzó beszédével, amelynek kivonatát itt közöljük:

— Lélekzetet visszafojtva, elfogult szívvel ünnepelünk ma újra, ide zárandokoltunk ismét, ahol honfi ajkak imára nyílnak, himnuszt zengenek,

plébános, látva a nagy indulatot, kiméletesen és megnyugtatóan akart válaszolni.

— Csak azok a szentek, a kik csodát tettek.

— Zsuzsánna is tett csodát, — kiáltotta magánkivül az öreg, — én vakon mentem hozzá s ő megcsókolta a szememet s erre lehullott rólam a bályog és én láttam.

A tömegre óriási erővel hatott ez a kijelentés. — Hallod? vakon mentem hozzá... — adták tovább. S esendes zugás hallatszott, s mindenki kívánta, hogy a koporsót be kell engedni. A moraj mind erősebb lett, nem lehetett hallani már az ur s a plébános vitáját. Egyszer csak megszólalt a harang, valaki feljutott a toronyba s meghuszt a harangokat. Az általános zivajból egy éles, rikácsoló hang hallatszott ki: — Legények nyissatok ki a kaput!

A plébános a kapu elé ugrott, de a tömeg elsodorta s a következő pillanatban benyomták a templomajtót. A koporsó felsemelkedett a kocsirol s a tömeg vállain eltűnt a templomban.

Az öreg ur másnap ágyrak esett, negyednapra már a Zuzsánna melletti fülkének lett lakója. A plébános még megpróbálta Zuzsánna-t kilakoltatni, de lézadás tört ki és szent Zuzsánna megmaradt a szobra mögött az első fülkében.

Igy lett Hadviga bucsujárárhelylyé.

ahol az elmék csodálatosan megvilágosodnak, a szívek csodálatosan hitágnak s megtelnek a leg-nemesebb ideálok és törekvések kultuszával. Márciusnak regyogó emléke! Sugarai melegé-
hez menekülünk ezekben a percekben, ez tanít meg erőnk tudatára, ez világít előttünk, hogy az igazság utjáról le ne tévedjünk.

Az egész országban mindenfelé a haza oltárai füstölőgnek a legnemesebb, legőszintébb áldozatoktól. Munkás kezekben nem pihen a szerzem, munkában feszül az izom, hevül a szív, hogy a magyar haza nagygyá legyen s boldoggá tegye minden polgárát. A nemzetnek és népek ez a sokszor félremagyarázott munkás nyugodtsága nem jelenti a nemzeti küzdelem lankadását, hanem a nemzeti erő őrtudatát, szilárd hitét a nemzeti ügy győzelmében.

Bizalmat jelent az Eszme diadalában, a szabadság, egyenlőség, testvériség szent háromságában. Szomjuhózás ezért az Eszméért, melyet nem járhat át szurony, mely bilincsekbe verve is repülni tud, mely sirba téve is feltámad. A magyar szabadság lángban égő napját, március 15 ikétőlünk el nem veheti önkény soha.

A magyar szívnek glóriája ez a nap. Fel szabadult a magyar gondolat; nem csuszott kigyó módjára tovább, hanem az eget kereste, mint a sass. Szabad földtől, szabad kebelből, szolossmás imák fakadtak s ibolya illat áradt széjjel a hazán.

A sötét éj után új hajnal viradt, mely nem tűrhette a láncokat s az emberek magukba szívták a tavaszi nagy, örök igazság lehetőségét.

Az élettel leszámolás teljes tudatával lépett ki Pest piacára egy maroknyi csapat, a szellem harcossai, március 15-én.

A parlament csarnokában védi a merész szó-
nokot a mentelmi jog, de akik akkor a piacon szónokoltak, azokat nem védte semmi. Azok az ifjak teljesítették kötelességüket, melyet a szabadságért magukra vállaltak.

Petőfi, Vasváry és mindannyian, akik ismeretlen neveként enyésztek el s áldozták fel életüket a szent harcban, glóriás alakjai a szabadságnak.

Mint vándorfeleske, nagy száll emlékezésünk a szabadság március idusához. Ő benne elműlik minden kétkedésünk, újra felregyog a hitünk. Ő küld balzsamot az égő sebekre s hisszük, hogy a viharos történelmi múlt nem délibábos látomány, hanem eltörölhetetlen valóság, hisszük, hogy ha reményünkhet derékon törnek, ha a szabadság dicő zászlaját letepernék, a nagy tusaiban a magyar szabadság győzni fog egy új márciusnak újabb idusán.

Legyen a mai ünnep a megunkba szállás, a megtisztulás, az egymásra találás ünnepe. Okuljunk a múltból, ösmerjük fel a jelent s biztosítunk a jövőndőt. Oltalmazzuk, becsüljük egymást s akkor megnyílik előttünk a boldog, biztos jövő útja. Kövessük a március megváltó tanítását. És ha majd az igazi tavasznak fényes reggelén milliók menydörgő szava harsogja, hogy „mit kíván a magyar nemzet!” hangjában az utolsó ítélet harsónája fog megszólalni, melytől multak sötét bünei örök halálba dőlnek és március szent esküjének meg lesz a világra szóló örök foganatja: „Rabok tovább nem leszünk.” Akkor örök szeretet foglalja össze Kossuth Lajos szellemét a magyar néppel. Egy lesz a lelke, ami lelkünkkel, magyarebb lesz a magyar. Akkor nem szobor ő nekünk, hanem örök tűz, mely a magyar felett dicsőség-gel világít, melegít, soha ki nem alszik, egyenként szétárad minden hazafira. Apánk, aki szétlöp mindenkit, aki nemzetéhez nyul. Az emlékezés oltárá-nál felkiáltunk hozzád, Kossuth Lajos jöjj, vezess, segíts minket.

Az ünnepélyt a tanulóiifjúság éneke és a szobor megkoszorúzása fejezte be.

Az iskolákban külön is megünnepelték március idusát, amelynek emlékének a hazafias egyesületek és asztaltársaságok is áldoztak.

Az Aradvárosi Felső Kereskedelmi Iskola, mint minden évben, ez idén is szépen sikerült ünnepélyt tartott március 15-én. Először az intézet férőháza énekelte el Wagner József dr. intézet-i zóretanár kardalát, Rákóczi szántó (Kisfaludi K.), majd Somogyi Gyula dr igazgató megnyitása után Kepes Ármán tanár méltatta a nap jelentőségét új szempontból, Kossuth Lajos közgazdasági törekvéseit ismeretve. Aztán Lavotta Szerenádját adták elő Vig Jenő (I. heg.), Seidner (II. heg.), Wagner dr. tanár (brácsa) és Weisz Antal (cselló.) Befejezésül az

intézeti zenekar a Rákóczi indulót játszotta s az énekkar a Hymnuszt énekelte.

Az aradi Székely Otthon tagjai ma este társasvacsora keretében ünnepelték március 15-ét. Koncz Gyula elnök megnyitó szavai után Végh István szavalta el nagy hatás mellett alkalmi költeményét, majd Kohn Jakab tárogatón magyar dalokat adott elő. Liber István dr. lendületes ünnepi beszéde után a Máv. dalárda a Kossuth himnuszt énekelte el, majd Kohn Jakab tárogatószáma következett. Az ünnepélyt a máv. dalárda fejezte be régi magyar dalok éneklésével.

Megünnepelte március 15-ikét az aradi vasutas társadalom két nagy egyesülete a Vasutas Szövetség aradi kerülete és az aradi Máv. Dalegylet. A változatos és nagy hatást keltett hazafias számokból álló estély a Központi szálló nagytermében zajlott le s a közönség zsufolásig megtöltötte a termet. Az ünnep-ségen közreműködtek: Az aradi Máv dalárda, Kertész Fülöp, Gerich Vali, Szilágyi Béla, Tóth Erzsike, Halmay Lajos és Kapitány Géza.

Az aradi fogházban délután 4 órkor szintén szabadság ünnepet tartottak a rabok. Az ünnepély a nyilvánosság kizárásával folyt le.

A Központi Hitelbank válsága.

(Hantos Elemér az ideiglenes vezérigazgató. — Felszámolási tervek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, március 15.

A Magyar Pénzügyi Központi Hitelbankjának tavalyi mérlege még mindig nem készült el és így csak kozzávetőleg tudták megállapítani az ezidőszerinti státuszát. De azt már is konstátálták, hogy a részvénytőke legnagyobb része elveszett. A helyzet szanalása mégis igen gyorsan halad s már a legközelebbi napokban összehívják a rendkívüli közgyűlést, amelyen a bank további sorsáról döntenek. A tagyrészvényesek között az a vélemény kerekedett felfől, hogy a bankot mégis likvidálják. De a felszámolóknak szigorú utasítást adnak, hogy olyan tésletet után, amelyet végleg nem bonyolítottak le, minden előzetesen kifizetett províziót föltétlenül szerezzenek vissza.

Négyszáz ezer koronát fizetett ki a bank azoknak a követítőknek, akik kötelesték magukat, hogy a fölemelt alaptőkét — tíz millió koronát — megszerik a társaságnak. Miután a milliókból semmit se fizettek be a pénztárba, a bank felszámolói majd visszaperlik a már kifizetett négyszáz ezer koronát. Arról, hogy esetleg milyen formában tartásák fenn a pénzügyi-
tét a részvényesek, még nem határoztak.

Az intézet élére különben ma új vezetőség került. A Magyar Pénzügyi Központi Hitelbankjának igazgatósága ma délután tartott ülésén a megüresedett vezérigazgatói állás teendőinek ellátására Hantos Elemér dr. országgyűlési képviselőt kérte fel, aki a kiküldött három tagu bizottsággal, Vörös Lászlóval, Holló Sándorral és Eggenhofer Józseffel karöltve vezeti a válságba jutott intézet ügyeit. A bank igazgatósága megkérte a Magyar Általános Hitelbankot, hogy az intézethez egyik fő-tisztviselőjét küldje ki.

Az a híresztelés, mintha a pénzügyi-minister a szanalási akcióban közvetlenül, vagy kiküldött útjára részt venne, nem felel meg a valóságnak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az elítelt szegedi közjegyző. Budapestről jelentik: A Kuria első büntető tanácsa ma Kern Lajos dr. volt szegedi közjegyző büntetésével foglalkozott. A szegedi rendőrség három évvel ezelőtt letartóztatta a közjegyzőt, aki örökséget szimulált, de az orvosszakértők megállapították, hogy teljesen épelméjű. Letartóztatásának az volt az oka, hogy majdnem száz panaszt adtak be ellene csalás és hivatalos sikasztás miatt. A szegedi törvényszék és tábla három évi fegyházra ítélte és a semmiségi panaszt a Kuria elutasította. Mivel időközben újra több büntető feljelentést tettek ellene, a szegedi törvényszék tavaly tavasszal négy évtizedre fegyházra ítélte. A szegedi tábla a vádlott büntetését három évtizedre szállította és az ítéletet a semmiségi panasz elutasításával ma a Kuria is jóváhagyta.

§ Az aradi ügyvédi kamara Pascutiu Sylvius dr. ügyvédet, Borosjenő székhelyű, az ügyvédek listájára felvette. Az aradi ügyvédi kamara Major János dr. marosillyei ügyvédet, elhalálozása folytán, az ügyvédek listájából törölte és irodája részére Rozvány István dr. marosillyei ügyvédet rendelve ki gondnokká.

§ Emberölés — vigyázatlanságból. Emlékeztet, hogy néhány héttel ezelőtt az Atsél Péter utcában egy kocsi halálragázta Sanka Vilmos nyugalmazott főszolgabíró. A gondatlan kocsi — Zászló Dömötör — ellen a kir. ügyesség gondatlanságból eredő emberölés vétségé miatt vádiratot adott be, ami ellen ügyvédje, Kröner Zoltán dr. kifogásokat nyújtott be a vádtanáchoz.

§ Furcsa feljelentés. Nem mindennapi ügyben fejtete be a bécsi Landesgericht — mint bécsi tudósítónk jelenti — tegnap a vizsgálatot. A „niederösterreichische Landes Heil- und Pflanzanstalt“ hosszú nevű állami tébolydában huzamosabb idő óta kezelték egy Löbl Frigyes nevű, előkelő családból származó fiatal embert *paralysis progressiva* folytán. Több hónapi ápolás után, elővigyázatos reverzális ellenében hajlandó lett volna a tébolyda igazgatósága a fiatal embert elbocsátani. Távozása előtt azonban az igazgatóság kérte atyjának címét, hogy az ápolási költségeket behajthassák rajta. A gyenge elméjű ember ekkor egy — hamis címet mondott be. Rövidesen visszaérkezett a válasz, hogy az illető címzettnek nincs örök fia és nem hajlandó ápolási költségeket fizetni. Erre a tébolyda igazgatósága, amely maga sem nyilvánította „gyógyulnak“ Löbl Frigyest, a törvényszéknél büntető feljelentést tett a — saját örökfi ellen csalás kísérletéért. A legközelebb indult meg a vizsgálat az elnevezett ellen, aki 3 hónapig ült vizsgálati fogságban. Az elmeorvosi szakértők véleménye alapján a fiatal embert végül szabadlábra helyezték és beszámíthatatlanság címén megszüntették az eljárást. Valószínű azonban, hogy felmerült illetékes helyen a jogos kérdés: vajon ki való inkább a tébolydába, a „csaló“ örökfi, vagy a — tébolyda igazgatósága, aki a saját pénzére ellen tesz büntető feljelentést?

§ Örökség, amely az ügyvédnek kerül pénzébe. Budapestről jelentik: A múlt évben sorra járta egy ravasz paraszt, Rostás Ferenc, a fővárosi fiskálisokat, akikhez szal állított be, hogy örökölt 200 000 koronát. Ügyvédet keresett a dologhoz, mert — ugymond — mielőbb szeretne az örökséghez hozzájutni, amelyre a pécsi kir. közjegyző hajlandó. Rostás Ferenc csak azt nézte, hogy akihez ment, fiatal és keresztény ügyvéd legyen s ezeknél rendszeresen sikerült is a terve. Mert az örökség csak mese volt. Ha látta, hogy jó helyre nyitott be, így folytatta:

— De adjon ám a doktor ur vagy 50 ko-

rona „előleget“, mert oda kell utasnom Pécsre a közjegyzőhöz.

Azt se bánta Rostás Ferenc, hogy ott nyomban iriak a fiskálisok Pécsre a közjegyzőnek a tudatták vele az ügyvédi megbízást. A fődolog az volt, hogy kapott hol 30, hol 50 koronát, többet pedig sohasem mutatkozott. A közjegyző alig győzte irni az ügyvédeknek, hogy nála nincsen is Rostás-féle örökség, végre, amikor már vagy ötven fiskális csapott be Rostás, néhányan félretettek minden részletet és a szélbájos parasztot följelentették. A törvényszék Fücsessy dr. bíró elnöklésével ma család címen egy évi börtönre ítélte a vádlottat. Fölbezzett.

§ Egy év a korcsmai halálesetért. Kovács János simonyifalvai legény korcsmai verekedés közben agyonszúrta Must István nevű társát. Az aradi törvényszék ma 1 évi börtönre ítélte a gyilkos legényt, aki az ítélet ellen felebezzett.

Amikor Aradból — Nagy-Arad lesz.

(Törvénytervezet a hanyag városatyák ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 15.

Varjassy Lajos polgármester ma kapta meg Bározy István Budapest város polgármesterének meghívóját, amely öt március 18 án Budapestre szólítja, hogy a magyar városok országos kongresszusának állandó bizottságának ülésén részt vegyen. Nevezetes ülés lesz ez, mert a magyar városok sóvárogva várt reformjának első lépését akarják itt az ország polgármesterei megtenni és pedig asszal, hogy a városok kongresszusának főtitkárának, Harrer Ferenc dr. fővárosi tanácsnoknak a városi törvényről szóló elődói javaslata kerül megvitatásra. A városok már régóta várják ezt a törvényalkotást, amely megszüntetné a községi törvény felesleges és céltalan rendelkezéseit a felettes hatóság akadékoskodó gyámkodását és egyúttal a fejlődésükhöz, modern berendezkedésükhöz szükséges nagyobb önkormányzati szabadsággal látná el őket.

Eőtünk fekszik Harrer dr. javaslata, amelynek az alábbiakban csak azokat a kiemelkedőbb részleteit ismertetjük, amelyek a városok életébe teljesen új elveket és új intézményeket visznek be.

A javaslat szerint háromféle város lenne:

1. törvényhatósági joggal felruházott városok,
2. vármegyebeli városok tanácsai szervezettel,
3. vármegyebeli városok polgármesterei szervezettel.

A törvényhatósági városoknál — és ez Arad szempontjából rendkívül fontos — lehetőségnek tartja a javaslat, hogy a város körül fekvő községek, községi önállóságukat megtartva, törvényhatóságba bekebeleztesse. Ez az előlehető tenné Nagy-Arad megteremtését Mikelaka, Zsigmondháza, Uj-arad, Szantleányfalva és Fakert bevonásával. A bekebelezés a vármegye meghallgatásával a város és a község együttes kérésére, vagy kényszerűen a belügyminiszter határozatával történhetik. Az érdekelt kerületek meggyőzésére esetén a bekebelezés nem tagadható meg. A kényszerű bekebelezésnél az érdekelt város, illetőleg község meghallgatandó.

Harrer dr. az állami és önkormányzati közigazgatás eles elválasztására a teljes önkormányzati szabadságnak és az önkormányzati hatáskörnek elvi alapon az önkormányzati szabadság jvára való megalapításának elvi álláspontján áll. Eért csak a legfontosabb ügyekben tartja szükségesnek a kormányhatósági jóváhagyás kieszközölését és ezek 1., szabályrendeletek, 2., törvényhatósági városokban 50 000

korona értékét meghaladó ingatlanok szerzése, vagy elidegenítése, 3., üzemek intézetek felállítására, vagy megszerzése, 4., mindennemű közszolgáltatás behozatala, vagy emelése és 50% nál nagyobb pótdó kivételére 5., kölcsönvétel és kölcsönátalakítás, 6., jótállás és szavatosságvállalás és végül hetedszer a szabályozási terv megállapítása.

Egyik legnagyobb reformja lenne a városi törvénynek a céltudatos telekpolitika lehetővé tétele azáltal, hogy a törsvagyon fogalmának és onkithatatlanságának elvét eljétené és megszüntetné az ingatlanok szerzése és elidegenítése mai korjodalmos eljárását.

A városok részéről a legtöbb panasz azmiatt hangzik el, hogy az állam rendkívül sok állami feladatot végeztet az önkormányzat szerveivel és ezért Harrer dr. javaslata szerint a város által végzett állami közigazgatás költségeire nézve a megtérítési elvnek teljes ridegségében való felállítását okvetlenül tartalmaznia kell a városi törvénynek.

Rendkívül érdekes a törvényhatósági városok képviselőtestületeinek reformtervezete és Harrer dr. javaslata szerint a képviselőtestületi tagok száma legfeljebb nyolcvan lehet. A javaslat a virilizmus intézménye ellen minden formájában, tehát a választásos ellen is, állást foglal és ezért szükségesnek tartja, hogy a képviselő testület kizárólag a választó közönség választottjaiból álljon.

A képviselő testületben csak tagjainak, vagyis a választó közönség választottjainak legyen ülési és szavazati joga, míg a tisztviselői szavazatokat megszüntetendőnek mondja ki.

Igen szigorúan akarja szabályozni az összehírdetlenséget és Harrer dr. javaslata szerint nem lehet képviselői tag, vagy amennyiben már az tisztségét elveszti: a városnak alapítványának vagy üzemének fizetett alkalmazottja. Az érdekelt az adott esetekben a tárgyalásból kizárandók. Kimondandó, hogy a képviselő testület tagja a városnál elintézés alatt álló ügyekben díjazásért kosbe nem járhat; ügyvédi minőségben pedig a képviselőtestületi tag csak oly ügyekben járhat el, melyekben a város, mint hatóság, szerepel; oly ügyekben ellenben, melyekben a város, mint magánjogi alany szerepel, továbbá kisajátítási ügyekben, a képviselőtestület tagja a város ellen ügyvédi képviselőletet nem vállalhat.

Szükséges különösen a lecsökkentett taglétszám folytán, hogy a képviselőtestület olyan tagjai, kik tisztségüknek huzamosabb ideig igazolatlanul nem tettek eleget, attól megfosztassanak és ezért kimondandónak tartja a főtitkár, hogy a városi törvényben az ilyen hanyag városatyák tagsága önmagától szűnjék meg.

Radiális ujtás lenne az is, amit a képviselőtestület ülésére vonatkozóan kíván megállapítani.

A képviselőtestületnek csak saját kebeléből választott elnöke lehet. Ez így van minden nyugati államban, mert minden testületi szervezkedés természetes követelése, hogy a testület vezetője megaból a testületből kerüljön ki.

A polgármester már hivatalnoki állásából kifolyólag rendszerint nem érsi magát oly függetlennek, mint egy szabad foglalkozást űző polgár. A polgármester ezenfelül az állami igazgatásnak is szerve és minőségben a kormányznak is alárendáltja. De feltéve, hogy e helyzet a polgármestert nem faszélyezi abban, hogy a képviselőtestület szellemében mindenkor eljárjon, akkor is kívánatos, hogy a polgármester ne eszokoljon a képviselőtestületben. A polgármesternek és tanácsnak ugyanis a képviselőtestületben — mint a miniszterelnöknek és a kormányznak a parlamentben — javaslatokat kell képviselnie és ezekért harcba kell szállania; ha már most a polgármestert a

képviselőtestületi tanácskozó terem porondjáról felemeljük az elnöki székbe, akkor akciósza-badságot megbeszéljük, megfosztjuk annak a mindenféle tényezőknél az észrevételétől és számbavételétől, mely testületi tanácskozásban pillanatról pillanatra felmerülhet és kiteszük akár hánysszor annak a kétes helyzetnek, hogy vagy elnöki tisztét respektálva, bukni hagyja javaslatait, vagy ezek érdekében elnöki szerepén élt csorbát.

Ujítás az is, hogy míg eddig a határozathozatalhoz szükséges taglétszám nem volt törvényben megállapítva, addig a jövőben a közgyűlés határozataihoz képviselőtestület tagjai egyharmadának jelenléte szükséges.

A tanács összetételét is megreformálandónak mondja és annak tagjai lennének a polgármester elnökleite alatt a helyettes polgármester, a tanácsnokok, az ügyész, akik ma is tagok, míg új tagjai az orvos, a mérnök és a számvéve. A rendőrkapitány tehát e szerint kimarad a tanácsból, mert az új törvény már ki-mondandó, hogy a városokban a biztonsági és a közforgalmi rendészet, valamint a rendőrségi szolgálat államosítandó, a biztonsági és közforgalmi rendészet terén is azonban a városok jogszabályalkotási joga épségben hagyandó.

A városi tisztviselők alkalmazási módjának Harter dr., mint a szabadság híve elvileg a választási rendszert tartja megfelelőnek, a kezelő személyzetet, az állásokat és a szolgálatot a polgármester nevezné ki.

Meglopták Szentkereszthy bárónét.

(Kloroformos tolvaj az aradi vonaton.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 15.

Az arad—budapesti vonatoknak köztisztviselés szempontból határozottan nincs jó hírek. Talán még csak a bécsi vonaton történik annyi tulajdon elleni vétség, mint az arad—budapesti, illetve budapest—brassói vonalon. Ennek oka abban keresendő, hogy ez nemzetközi vasúti fővonal, mert Románia felé közvetíti a kétségtelenül nagy forgalmat. De az is hozzájárul, hogy az itt közlekedő vonatok csaknem mindig zsufoltan robognak.

Ezek a körülmények idézték elő ugy lát-azik azt a titokzatos lopást is, amely miatt ma indított nyomozást az aradi rendőrség. Ma délután ugyanis Arad és Békéscsaba között Szentkereszthy Zsigmond báró, nagyvárad táblaelnök feleségétől elloptak egy 1600 korona értékű prém bundát. A följelentést Domány József aradi bornagykereskedő cég üzletvezetője, Rottner Rezső tette meg, aki ugyanazzal a vonattal utazott Aradra, amelyiken a bárónét különös körülmények között meglopták.

A báróné tudniillik nem direkt Aradra jött, hanem Temesvárra igyekezett a fiához, aki ott üzértiszt. Dél előtt indult el Nagyváradról és Békéscsabán, Aradon átszállva igyekezett Temesvárra. Amikor délután félnégykor a személyvonat egyik első osztályú fülkéjéből kiszállott, ijedten konstataulta, hogy drága bundája eltűnt. Nagy zavarában Rottnerhez fordult, aki szintén ezzel a vonattal érkezett, s akit a báróné régebben ismert, hogy tegye helyette följelentést a rendőrségen.

— Én nem tehetem meg ezt — mondta a táblaelnök neje — mert különben lekésem a temesvári vonathoz való csatlakozást.

Az üzletvezető megtette a följelentést, de a lopás körülményeiről nem mondott el semmit. A rendőrség emberei azonban gyorsan megállapították, hogy a báróné valószínűleg kloroformos tolvajná hatalmába került. Kiderítették, hogy Békéscsabán egy elegánsan

öltözött és tisztas külső hölgy szállt be a táblaelnökné fülkéjébe. Ez a nő valamelyik közbeeső állomáson, azt hiszik Körtösön, vagy Kétegyházaán, leszállott. Az elnökné egész Aradig szundikált a vonaton s mikor kiszállott, kábító illat áradt ki a fülke ajtaján. A rendőrség biztosan hiszi, hogy az az uri külső hölgy a bárónét kloroformos tolvaj s a bárónét kloroform segítségével fosztotta meg öntudatától, hogy drága bundáját ellophasse. A detektívek ilyen irányban nyomoznak. Meg kell jegyezni, hogy ezen a vonaton a kloroformmal dolgozó tolvajoknak egész csapa garázdálkodik.

Olasz rabságban sinylődik egy magyar kereskedő.

— Akit osztrák kémnek tartanak. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, március 15.

Egyik budapesti laphoz feltűnést keltő levelet hozott ma a posta Velencéből. Neuman Herman budapesti volt kereskedő, jelenleg kereskedelmi utazó a levél írója s azt panaszkolja el benne megható hangon, hogy még múlt év áprilisában letartóztatják, mert osztrák kémnek nézték. Azóta ki se hallgatták és állat módjára bánnak vele a velencei kazamatákban.

A levél egyes részei itt olvashatók:

Velence, 1912. március 1.

A Nap tekintetes szerkesztőségének

Budapest.

Tehtetes szerkesztő urak! A börtönből, a legborzasztóbb börtönből jön Önökhöz e levél, — ha oda ér — egy rendkívül szerencsétlen, ártatlanul, teljes egy év óta vizsgálati fogságban sinylődő, teljesen megtört lelkű és testű magyar embertől. Mielőtt sorban elmondom bajom, esedezem, legyen türelmük végigolvasni, vegyék tekintetbe, hogy hónapok előtt kezdtem meg kicsi papirdarabokra írva, e levelet, néha egy-két hétig is nagy papírhiány, vagy ceruzahiány, vagy tulszigorú felügyelet miatt, dugva lehet írni, alig egy-egy órát egy napon, nyomorult olajméccsénél éjjel, miután nappal egy percig sincs oly világos, hogy írni lehetne. Ezt a hat század előtt épült börtönt az urak ugyanis ismerik, azt, hogy belőlről milyen, azt a sok rémregény és a történelem írja le, no meg a sok szerencsétlen, ha élve kikerül. Se fűtés, se világítás itt bevezetve nincsen és a négyes számú magánzárkában vagyok. A zárka egyik falán a sóhajok hidjára néző kicsi ablak van, dupla karvastagságú vassal, de az ablak nem a szabadba néz közvetlenül, hanem egy sötét nedves folyosóra át kapja a világot. Hogy itt tehát hogyan lehet írni, azt az urak el sem képzelhetik. A falokról csak úgy csurog a víz és mindig jéghideg, mert nincs fapadló sem, hanem minden márvány, úgy, hogy már az első hónapban lázas reumatizmusba estem. És azután honnan venni írni való, sok gyógyszer kaptam por alakban és így a papírkákra írtam, remélem, hogy majd csak lesz alkalom, ha még élek a levelet kiküldeni. Egyetlen fogolylyal érintkeztem, aki fegyves kezeim és lábaim jött kötözgetni. Ez a jó szerencsétlen ember holnap, 2 én elhagyja a börtönt — csalárd bukás miatt volt itt 18 hónapig, — ez szerente nekem az írószéköt és az én borzasztó állapotom által meghatva, megfogadta, hogy ha csak mód lesz, levelem kiviszi és feladja.

Édes jó urak! Negyvenhárom éves kereskedelmi utazó vagyok, aki évek óta drágakötésű utazásokkal riastam, így kerülttem én ide s már több éve, hogy Olaszországba jövök. 1911. április elsején Mestreben voltam újszerűleg, (es

a Mestre itt közvetlenül Venezia mellett van, Önök ugyanis tudják). A vasúti állomás előtti kis téren sétálok, várva a Páduba induló vonatot, látom, hogy vagy 10—12 katona és vasutas egy nagy ágyut állnak körül, azonkívül, még vagy két katonai automobil és több katonai dolog volt a téren. Közelebb mentem, belevegyültem a beszédbe és hallom, hogy mind e dolgok a mestrei nagyjelentőségű erődök részére jöttek s hogy már belek óta érkeznek ágyuk a turini arsenálból stb., stb. Egyszerre csak jön egy vasúti tiszt, megkérdi ki vagyok, kéri, hogy vele a hivatalba menjek és se szó, se beszéd, elküld a karabiniériért (csendőrk). Jön a karabiniéri főhadnagy és egy gyalogos kapitány s dacára felmutatott igazoló okmányaimnak és nálam levő mintáimnak és áruknak, katonai kémkedés miatt letartóztatnak és még asnap este két karabiniérral a veneziai San Marco-börtönbe szállítanak és azóta jó urak, itt vagyok. Itt vagyok tizenegy hónap és két nap óta. Minden beszédem hiába, május 29-ike óta nem volt nálam se vizsgálóbíró, se semilyen törvényszéki ember, míg végre pár nap előtt vagy harminclapos vádoló iratot kapok, hogy én katonai titkok iránt érdeklődtem, osztrák katonai kém vagyok, stb. stb. Ez tehát jó urak, az én esetem. Írtam, persze még annak idején, leveleket küldtem, táviratot az itteni főkon-sulátusnak, a nagykövetségnek Rómába, a külügyminisztériumba Bécsbe, sehonnán semmi válasz. Kérdéseimre mindig hamis feleleteket kaptam, persze már 8—9 hónap óta nem is kérdezek. Ném, érdes jó uraim, csak egy édes jó öreg hetvennégy éves anyám van, akit én segélyeztem, de senkim, akibez fordulhatnék.

Többször kísértem meg öngyilkosságot, de mindig csak kísérlet maradt. Novemberben összerakott veronalporokat szedtem be, de a legnagyobb véletlen, hogy alig egy félórával utána az ör cellámba jött, ami pedig máskor ily időben soha sem történt meg. Miután már nem mozdultam, lármát csapott. Hogy, hogy nem felbresztettek, de napokig össze viasza becsúsztam majdnem mindig eszméletlen voltam, senkit meg nem ismertem és csak három heti betegség után lettem jobban. Azóta a veronált minden este az ór előtt kellett lenyelnem, hogy megint össze ne gyűjthessek. És novemberben volt.

Január elsején üvegdarabokkal mindkét kezem ütőereit átvágtam, rém sok vért vesztettem, de még éltem a reggeli vizitól. Miután az örök lámpásokkal jöttek, meglátták a vértócsát és bekötözték. Még ma is be vagyok kötözve. Én azt hittem, hogy egészen elvérzek négy óra alatt, ugyanis négyóránként jön éjjel a vizit. Ez alkalommal majdnem meg szabadultam. Most nagyon vigyáznak rám, de egy zsinórt azért már szereztem. Talán akarta az Isten, hogy ne haljak meg. Ah, Istenem, bár ne volna igaz az én véghetetlen szomorú esetem, de sajnos, nagyon-nagyon is igaz s csak megkészelítve se lehet leírni azt, amit ebben az irtozatos börtönben szenvedtem és szenvedek. Csontváz lettem, aludni nem tudok, krónikus gyomorhajt kaptam, mert naponta csak kenyér és babléves van, változatlanul naponta. Az első időben volt pénzem vagy 150 líra, amikor elfogtak. De ez bizony hamar elfogyott, hiszen gondolhattam volna, hogy egy teljes évig itt leszek és ki tudja, ha maguk fel nem szólnak, hány évre ítélnek el. Nem gondolják az urak jónak az én nevemben, az én aláírásommal egy nyílt levelet intézni lapjukban az olasz igazságügyminiszterhez, melyben én ké-

anyjárt sem vállalkozik arra az áldozatra. Másnap felkeresi főnökét és a nagy szükegre hivatkozva, nagyobb előleget kér. Molton, a főnök, aki már Dolly hivatalba lépésekor, éhes étvágygya nézte a szép leányt, pokoli örömet érez Dolly kérésére. Kész Dolly kérését teljesíteni, de... hálál Dolly ártatlanságát követeli. Irtózáttal utasítja vissza a leány az aljas ajánlatot, de Molton gúnyos vigyorgással kiáltja a leány után: — Tudom, hogy még visszajön, este tíz óráig várom. Otthon leújtó hír várja Dollyt. Az orvos nem bízta semmi reménnyel, ha a szegény beteg sürgős orvoslásáról nem gondoskodnak. Honnét vegye az eszközöket, mikor az egész vagyona néhány penny? Este fél tízet mutat az óra. Dolly minden tagjában halálos fáradtsággal irtózatot lelkiállapotának nyomását terhével óvatossan, nehogy a szendergő beteg felébredjen, felel ágyából. — Ereje fogytán van. Csak az a gondolat ad neki némi erőt, hogy imádott anyját kell megmentenie és elmegy Moltonhoz, az egyetlenhez, akinek pénzével megmentheti az anyját. Hajnalban testben-lélekben megtörve tér haza. Szerencsétlen véletlene összehozza a portás és feleségével, akik a lépcsőházat takarítják. — Durva lelkű emberek, akik megérezve, hogy Dolly egy áldorbezolt éjszaka után tér haza, ocsmány tréfákkal illetik, a szegény egyongyötört leányt. A lépcsőházbéli zajra felébred a beteg és mikor Dolly anyja kérésére sokogva bevallja, hogy eladta magát, a sokat zaklatott anyai szív meg török és az asszony meghal. A rettenetes áldozat hiába való volt. Dolly egyedül áll az életben. Beület nélkül nem akar élni, egy embernek azonban módjában áll neki nevet megelhetést adni. Bátorrag! Molton szemébe kacog a leánynak. Ez nincs divatban. Ó gardagon fizetett a pástoróráért, többre nem kapható. Dolly esztét veszt, az asztalon heverő revolvert kapja fel és lelövi a lelketlen csábítót. De mi a bosszu? Ujabb mártírium a szerencsétlen leánynak, aki börtöne cellájában gondolkozhat a világ aljasságai felett. Ezt a remek képet még csak szombaton és vasárnap mutatja be az Uránia. 175

Elmebeteg, vagy szerelmes?

— A szanatóriumba zárt bácskai nábob sorsa. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, március 15.

Egy heti halasztást szenved a Schwartzere internált bácskai nábob, Popovics Boskó kiszabadulása. Ma kellett volna megállapítani épelméjűségét a törvényszéki orvosoknak. Lengyel Zoltán dr., a nábob menyasszonyának képviselője arra kérte a törvényszéket, hogy rendeljék ki ellenőrző orvosak Stein Fülöp dr. királyi tanácsost. A törvényszék helyt adott a kérelemnek és elhatározta, hogy az együttes orvosi vizsgálatot máhos egy hétre, március 22-én tartják meg. Egy rövid hét és a szerelmes nábob megülheti esküvőjét a szőke tanító-kisasszonnyal. Egy hét múlva bevonulhat Dömökös Margit a bácsföldvári kuriára, ahonnan nem tudják elkergetni a nagyságos és méltóságos Popovicsok.

Bácsföldváron izgatottan várják az orvosi vizsgálatot és a körkedvelt főjegyző kiszabadulását. Még vannak győződve a földváriak Popovics épelméjűségéről. Levelet küldtek a törvényszékhez az egész község aláírásával, amelyben bizonyítják, hogy Popovics Boskó nem bolond. A levél ezeket tartalmazza:

Popovics Boskó szeretett főjegyzőnk, aki jelenleg a Schwartzere-féle szanatóriumba van zárva, teljesen épelméjű. Hivatalát pontosan betöltötte és lelkiismeretes munkálkodásáért több ízben meg lett jutalva. Bácsföldvár népe szerette őt, amint ő is becsülte és szerette a lakosságot. Popovics nőlen ember. Szorgalmával és ügyességével öröklött vagyonát megősrözte. Az elmúlt nyárig ösvégy édesanyjával élt. Anyja halála után magára volt hagyatva. Gondozóra volt szüksége, ezért akart megnősülni. Hogy Popovics örült volna, nem igaz. Mielőtt Budapestre utazott, az elutasítás előtti estén

nála volt a római katolikus pap, az aljegyző és még többen. A főjegyző hosszan elbeszélgetett vendégeivel, akik mind bizonyítják, hogy nem bolond.

Popovics Boskó épelméjűségét tehát bizonyítja egész Bácsföldvár. Hét nap múlva majd elválik, kinek van igaza: a Popovicsoknak e, vagy a földváriaknak?

Az olasz király a sikertelen merényletről.

— A bűnbánó anarchista merénylő. —

Távirati tudósítás.

Róma, március 15.

Caupa öröm és lelkesültség még ma is az egész város. Mindenki annak az impozáns tüneménynek a hatása alatt áll, amelyben a kamara, a szenátus, a város vezetősége és az egész lakosság minden rétege részt vett. Minden erkélyen, ablakban zászló, vagy egyéb dísz, a követségek és nagykövetségek palotáin az összes kulturnemzetek lobogói lengtek. Az osztrák-magyar nagykövetség erkélye osztrák és magyar zászlókkal és a császári lobogóval volt feldíszítve. Az olasz diákok háremszor éltették Mérey nagykövetet. Amikor a királyi pár megjelent a Quirinál erkélyén, a palota előtti téren legalább százezer ember állt. A király megmutatta a népnek a kis Umberto trónörökösöt, aki egyik kezében mártírzsopkát, a másikban kis trikolórt tartott és mosolyogva körözött mindenfelé. A nép mámorosan ujjongott, a királyné pedig könyeit törölgette. A Quirináltól a nép az osztrák-magyar nagykövetség elé vonult és ott sajnosan adott kifejezést a monarchia iránti rokonszenvének. Az összes üzletek zárva, kávéházak, vendéglők és más nyilvános helyek azonban zafolásig telve voltak.

A megsebesült testőrőrnagy.

Tegnap este cperálták meg a merénylet áldozatát. Lang őrnagyot a a golyót kivették a sebből. Állapota a műtét után kielégítő volt, a tekintettel arra, hogy a golyó csontot nem rontsolt a csak a nyakát érte, az őrnagy állapota nem ad okot aggodalomra. Mikor a lováról lebukott, több szűdás is érte a kisebb agyrázkódást is szenvedett, de az agya nem sérült meg a így nincs komoly veszély. Mikor a király a merénylet után fölkereste a kórházban a sebesültet, akkor még olyan volt az állapota, hogy az orvosok nagyon kimélték a nem tartották tanácsosnak, hogy beszéljenek hozzá. A király csak szólanul állott az ágya mellett. Az őrnagy iránt rendkívüli az érdeklődés a személyesen a táviratokkal sokan kérdészködnek az állapota felől.

A merénylő sir.

Dalba Antonio, a fiatal merénylő már vesztett elszánt magatartásából. A fessült izgalmak megtörték a mikor az éjjel a rendőrség foghásából a Regina Coeli börtönbe vitték, a foghásigazgató előtt könyekben tört ki és sirva ezt mondotta:

— Megbántam, amit cselekedtem.

Őnni nem akar, visszautasít minden táplálékot. A vizsgálat megállapította, hogy Dalba néhány nap óta néhány barátjával gyakorolta magát a céllövésben. Egész a merénylet előestéjéig egy építkezésnél dolgozott, mint közműves. Szellemileg korlátolt, rovtomultu a lopásért már kétszer büntették meg, kétszer pedig szüleinek a bántalmazásáért ítelték el. Az anyja egyszer a rendőrséghez fordult segítségért, hogy védje meg a durva támadásai ellen.

A merénylő a vizsgálóbíró kérdésére, hogy

melyik párthoz tartozónak vallja magát, ezt felelte:

— Semmiféle párthoz. Két év óta individualis anarchista vagyok. Előbb bombát akartam vetni. De a vegyi keveréket nem találtam el. Még járatlan vagyok ezekben a dolgokban.

— Miért akarta megölni a királyt?

— Mert bosszút kellett állnom valamiért. Azt mondták, hogy meg kell valamit bosszulnom.

— Hol vásárolta a fegyvert?

— Nem vásároltam, hanem találtam.

A király a merényletről.

A képviselőknek a Quirinálban történt fogadásáról Mezzanotte képviselő ezt mondta el:

— A király nyugodt, sőt majdnem azt lehetne mondani: jókedvű volt. A királyné komolynak és meghatottnak látszott. A hat éves Umberto herceg kíváncsian nézett körül és kezével intett barátságosan azoknak a képviselőknek, akiket ismer.

Az első üdvözlés után a király ezt mondta a két elnöknek:

— Az első pillanatban semmit sem vettem észre. A királynétól balra ültem és a merénylővel szemben lévő ablakon kinéstem. Hallottam ugyan a két lövést, de [mindenre gondoltam, csak arra nem, hogy merényletet kíséreltek meg ellenem. Csak a mikor azt láttam, hogy a lovak toporzékolnak, vettem észre, hogy miről van szó. Hála Istennek, minden jól fog végsődni.

A király ezután mindegyik szenátorral és képviselővel kezet fogott. A mikor a radikális Romuzzihoz lépett, és így szólt hozzá:

— Üdvözlöm az igazán demokrata királyt.

Bislati képviselő így szólt a királyhoz:

— Felséges uram, a népnek ez a nagyszerű tüntetése megnyilatkoztatta felségednek a nép érzését.

A király erre ezt felelte:

— A város tüntetése végtelenül meghatott. Most még jobban érzem, hogy lelkeim minden izével Rómához tartozom. A mai esemény nem fogja megzavarni ezt az érzésemet.

— Ha Lang őrnagyot nem érte volna ez a szerencsétlenség, jegyezte meg Bislati, akkor szinte örülni lehetne az eseménynek. Felséged igen nagy bátorságot mutatott.

— Ó, egyáltalában nem, felelte a király.

— De igen, felség, folytatta a szocialista képviselő, a népnek nagyon finom érzéke van a férfias érzés iránt. Felségednek a Quirináltól a kórházig minden kíséret nélkül való útját kétszeres örömmel üdvözölte.

Egy másik képviselőnek a király a merényletről ezt mondta:

— Az egész dolog nem más, mint egy szegény örült embernek érthetetlen merénylete.

Nyomozzák Dalba cinkosait.

Meglehet, hogy a vizsgálóbírónak sikerülni fog a merénylet és a ganfi anarchisták fizelmi között összekötő-kapcsolat fölfedezni. Est az összeköttetést ma még nem tudják ugyan megállapítani, de a rendőrség nagy energiával nyomozza. Ezelőtt három héttel egy román ember érkezett Ganfba, a ki mindenképen igyekezett az olasz anarchisták barátságát megszerezni. Kevéssel utóbb Bulgáriából Ganfba jött egy török hivatalnok, aki régebben a ganfi török konzulátus élén áll. Ez a török ember fölkereste a románát, a kivel azóta sokat érintkezett. Ebben az irányban nyomoznak most tovább.

Magyar szerencsekívánat a királyhoz.

Návay Lajos, a magyar képviselőház elnöke, az olasz királyi párnak a merénylettől való szerencsés megmenekülése alkalmából a

következő táviratot intézte *Marcorá-hoz*, az olasz kamara elnökéhez: Az es idő szerint elnapolt képviselőház tolmácsaként kérem nagyméltóságodat, fogadja és fejezze ki az olasz kamara előtt egyrészt megbotránkosásomat a galád merénylet, másrészt a mélyen átértett öröm érzelmeit annak szarencsés kimenetelére felett.

HIREK.

Öngyilkos nagybérlő.

— Anyagi zavarok halottja. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 15

Aradon is általánosan ismerték azt a jó modornak hitt földbérlőt, aki tegnap Budapesten saját kezével vetett véget az életének. *Hautzinger Henrik* 35 éves férfi tegnap Budapesten, a Tököli Imre-uton lévő Aranyass szállóban fejbe lőtte magát és azonnal meghalt. Levelet nem hagyott hátra, de aradi barátainak állítása szerint anyagi zavarai késztették arra, hogy meneküljön az élettől.

Az erőszakos halállal kimúlt férfi évekig gazdatisztja volt *D'Harcourt grófné* temesmegyei, féregyházi birtokosnőnek s ebben a minőségében sok aradi kereskedővel állott összeköttetésben. Csaknem minden héten megfordult Aradon és itt általában rokonszenvesen fogadták a társaságok.

Amikor a grófné félével ez előtt *Tagányi Sándor* dr. országgyűlési képviselőnek eladta a birtokát, *Hautzinger* állása megszűnt. A képviselő azonban több száz holdat engedett át a volt gazdatisztnek, aki mint bérlő továbbra is megmaradt a féregyházi uradalomban.

Azt mondják azonban, hogy az új bérlő nem találta meg a számitását és gyakran panasszkodott is az ebből keletkezett anyagi bajai miatt. A Féregyháza mellett lévő *Antalmajorból* hétfőn bejött Aradra. Returjegyet is váltott és a családjának azt mondta, hogy még aznap visszatér körükbe. Aradról azonban Budapestre utazott és az Aranyass szállóban vett lakást, ahol aztán elkövette szomorú cselekedetét.

— Budapesti műegyetemi hallgatók Aradon. A budapesti műegyetem rektori hivatala arról értesítette tegnap az aradi nagyobb ipartelepek és gyárak vezetőségét, hogy e hónap 30-án harminc-nyolcvan műegyetemi hallgató Aradra érkezik és megtekintik az aradi ipartelepeket. A közvetlen tapasztalatokra vágyó műegyetemi hallgatók két, esetleg három napig tartózkodnak Aradon, azután átmennek Mezőhegyesre az állami telepek megtekintésére. Az egyetem tanulmányi küldöttségét *Zsigmond Elek* dr. műegyetemi tanár fogja vezetni.

— Athelyezés az aradi üzletvezetésnél. *K. Fodor* Jánost, az aradi máv. üzletvezetés számosztály főnökét hasonló minőségben *Zágrába* helyezték s helyébe *Bedeusz Károly* báró felügyelőt rendelték be a számosztály főnökévé.

— *József főherceg*, mint soffőr. *Budapestről* jelentik: *József főherceg* ma a magyar automobil-klubban a Rivierára teendő útjára nemzetközi utigazolványt állíttatott ki. Ez igazolványba a kocsi vezetői fotográfiája számára fenntartott helyre a főherceg fényképe került, aki már évek óta vizsgázott vezető. A fenség egyúttal tryptikettet is váltatott, amelylyel szabadon lehet a külföldi államok vámhatárain átkelni és amely igazolványt csak tagjainak adja ki a klub. *József főherceg* tiszteletbeli tagja az automobil-klubnak, amelynek tagsági igazolványát is megküldötte magának.

— Négy millió örökösödési illeték. *New-yorkból* jelentik: *Harrimann* elhunyt amerikai vasutkirálynak az örökösai ma fizették be az amerikai államkincstárba a vasutkirály hagyatéka után járó négy millió korona illetéket. Az örökség teljes összegében tizennégy millió font volt, ami 836 millió koronának felel meg.

— A szabadságharcosok ebédje. Ma délben az előző évek szokásaihoz híven a város polgársága megvendégelte a kilenc Aradon élő volt negyvennyolcas honvédet.

— Új posta ügynökség. *Aradvármegye* Szabadhely községében, *Szabadhely* elnevezéssel március 21-én postai ügynökség lép életbe, mely bárhova szóló levélpostai küldemények közvetítésével van megbízva.

— A hercegprimás koadjutora. *Budapestről* jelentik: A *Neues Wiener Tagblatt* mai száma a következő föltűnést keltő hirt közli:

Tekintettel arra, hogy *Vaszary Kólos* magyarországi hercegprimás oly magas életkort ért el, hogy már a szobáját sem képes elhagyni, tekintettel arra, hogy a magyarországi hercegprimás a nemzeti egyház vezetője, a király és a pápa elhatározták, hogy a hercegprimás mellé koadjutort adjanak utódlásra való joggal. A választás *Csernoch János* kalocsai érsekre esett. Előkelő körökben ezt a választást igen szerencsésnek tartják. Néhány nappal ezelőtt egy római diplomata látogatta meg a hercegprimást és e látogatás is összefüggésben volt a kinevezéssel, mely már a közel jövőben megtörténik. A bécsi lapnak ez a híre nagy mértékben valószínűtlen: ugyanis procedans nélkül való volna, hogy koadjutorra oly főpapot nevezzenek ki, a kinek magának is van egyházmegyéje, *Csernochnak* pedig, mint érseknek nemcsak megyéje, de egész provinciája van, mely az ő főpásztori vezetését nem nélkülözheti. Koadjutorra a hercegprimásnak különben sincs szüksége, mert van általános vikáriusa kettő is, *Rajner* és *Jedlicska*, a joghatóságot igénylő ügyekre, az egyházi funkciók végzésére pedig van segédpüspöke: *Kohl* Mádárd.

— *Mattasich Kóburg Lujza* millióiról. *Bécsből* jelentik: *Mattasich* Geza bécsi újságírók előtt kijelentette, hogy valótlán az a hír, mintha ő Lujza hercegnő által örökölt milliók legnagyobb részét magához ragadta volna. Az örökség ama részét, amely a hercegnőt illette, neki közvetlenül fizették ki és így nem igazak ama hírek, amelyek az eltulajdonításról szólnak. *Lujza hercegnő* pedig kijelentette, hogy a gondnokság alá helyezéssel szóló hírek mind alaptalanok, amennyiben sem ilyen eljárás nincs folyamatban, sem ilyenféle lépés megindítására nem történtek kelő intézkedések.

— Mozgalom új vágóhid építése céljából. Réseletesen ismertettük *Tabakovits* Emu, *Szantai* Lajos, *Reisinger* Sándor, *Glück* Károly és több törvényhatósági tag ama akcióját, amely arra irányul, hogy a törvényhatósági bizottság közgyűlése változtassa meg álláspontját és ne ölön szászereket a mai vágóhid átalakításába, mert az átalakítva is csak igen rövid ideig felelne meg a közegészségügy céljainak. A mozgalom arra törekszik, hogy a város a *Birkás* dűlőben építsen egy teljesen új vágóhidat, továbbá, hogy ne gyárak mögé helyezze majdán ki az állatvásárt, hanem ugyancsak a *Birkás* dűlőben az új vágóhid mellett jelöljön ki erre a célra megfelelő területet. Azt akarják ezzel elérni, hogy a mai vágóhid, továbbá a vásártér céljaira kijelölt terület felszabadulva, városrendezési feladatokra szolgáljon. A memorandumot küldöttségileg adták át *Varjassy* Lajos polgármesternek és kérték, hogy azt a legközelebbi közgyűlés elé terjessze be.

— Az olaszok súlyos veresége. *Konstantinápolyból* jelentik: A hadügyminisztériumhoz érkezett távirat szerint az olaszok március 12-én *Tobruk* mellett nagy vereséget szenvedtek. Az olaszok kétezernél több halottat vesztek, az arabok vesztesége mindössze harmincöt halott.

— *Boda* főkapitány a megvert ügyésznél. *Budapestről* jelentik: A büntető bíróság tegnap egy évi börtönrre ítélte *Mészáros* II. Pál rendőrt, aki *Hérics* Tóth Lajos ügyészt inzultálta. A tárgyalás után, ma délelőt *Séiley* Barnabás dr. nál, a budapesti ügyesség vezetőjénél megjelent *Boda* Dzsó dr. főkapitány és sajnálkozását fejezte ki a történeten. A főkapitány ezután *Séiley* Barnabás dr. kíséretében hivatalos helyiségekben fölkeregte *Hérics* Tóth Lajos ügyészt és ő előtt is megismételte az incidens fölött való sajnálkozását. Az ügyészségen nagy meglepődést keltett a főkapitány eljárása.

— A tengeralatt járó hajó halottal. *Londonból* jelentik: Az A3. számú angol tengeralatt járó hajót, amely januárban elsüllyedt, ma *Portsmouthban* kiemelték. Mikor a hajót a felszínre hozták és átvizsgálták, a belsejében 14 matróznak rettenetesen eltorsult holttestére bukkantak.

— Halál az erdőben. *Szabó* János máriaradnai napezamos a *kladovai* erdőn ment ma délelőt kereséstül. Egy hatalmas száras galy részakadt a szerencsétlen emberre, ki a szenvedett sérülésekbe belehalt.

— Merénylet a török belügyminiszter ellen. *Salonikiból* táviratoznak: *Ipeki* jelentés szerint egy arnóta banda támadást tervezett a *Hadzsi Adil* bég belügyminiszter vezetésével működő reformbizottság ellen. A merényletet *Ipek* és *Gyakova* közt akarták végrehozni. Lokránál a minisztert kísérő katonákra lesből többször lőttek. Hogy ez a támadás mennyi emberáldozatot követelt, erről hallgat a jelentés. Csak egy sebesült tisztről tudnak, akit *Üszkübbe* szállítottak. A támadás, hír szerint, a belügyminiszter élete ellen irányult. A miniszter azonnal egy százalój gyalogságot küldetett ki a banda öldözésére.

— Okirathamisító volt hadapród. *Temesvárról* jelentik: A magas, fényes katonai karrier helyett a büntetőbíróság sorompója elé került *Domsa* Arthur, egy jobb sorsra érdemes fiatalember, aki mint szabadságot hadapród még 1908. évben *Temesvárott* okiratot hamisított. A cifra nyomorúság sivar pénztelensége megtámasztotta a fiatalembert és egy tűzérőnkéntes nevére érkező postautalványra reáhamisította az önkéntes nevét. A pénzt elmulatta és megszökött. A temesvári büntetőtörvényszék a bűn lejtőjére került fiatalembert két havi fogházra ítélte, amely büntetést a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett a bíróság és *Domsát* azonnal szabaddá helyezett.

— A hónapos szobák tolvajai. *Budapestről* jelentik: Veszedelemes tolvajpart tett ma ártatlanná a budapesti rendőrség. Letartóztatták *Gulácsi* Mihályt és szeretőjét *Csikós* Péter kocsiat, akik a hónapos szobák kiadóinak voltak hónapokon keresztül rémel. Az volt mindenütt a fogásuk, hogy kivettek ketten egy hónapos szobát, foglalóul lefizettek öt koronát és az első éjzaka ott aludtak. Reggelre kelve aztán ami csak könnyen elemelhető volt, azt elvitték. Néhol kisebb, másutt nagyobb értékű ingókat emelték el, de az üzletre sehol sem fizettek rá. Rövid három hónap alatt tizenhárom ilyen fejszentést tettek ellenük a rendőrség.

— Menyasszonyi kelengyék és alkalmi ajándékok legelőszőbb beszerzési forrása *Fischer* Mór Arad, üveg, porcellán, lámpa- és díszművészes kereskedése *Andrássy-tér* 20. Városi és megyei telefon 568.

— Betörés. A rendőrség tudomására jutott, hogy *Engel* Morné *Szekeress-utca* 2. számú házában lévő lakására ismeretlen tettesek a felyosóra néző ablakon át behatoltak és onnan egy ezüst cigarettatárcát, ketven korona készpénzt és egy ósaka revolvert elloptak. A tetteseket nyomozzák.

— **Gőzfürdő nők részére.** A Tökölly-téren levő „Ojre“ gőzfürdőben nők részére hétfőn és pénteken d. u. 3-6. óráig adnak. Férfiak részére naponként eggyel 5-től d. u. 1 óráig, klubok, egyesületek, katonaság, rendőrség 70 fillert fizet. A gőzfürdőt teljesen átalakították és újonnan rendezték be. 10 drb. abonoma jegy 8 kft. 1597

— **Békéscsabai Purcsi Papi teljes zenekara** folyó hó 16-tól a Központi-kávéház helyiségében muzsikál. 1628

— **A „Smay“-féle gőzfürdőben vasárnapi nap a nagy uszoda kellemes meleg vízzel rendelkezésre áll. Tisztelt közönségnek.** 953

— **Ere és Revue Parisienne párizsi divatlap tavaszi nyári száma színes képekkel és magyar nyelvvel, kapható Juhász és Társa modern könyvesházában Andrassy-tér 16. sz.**

— **Csak Mauthner-féle magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volna, mert tapasztalatból tudják, hogy csak a magvak rovására és a vevők kárára lehet olcsó.** 6881

— **Petráss Sári dr. Biró Gézához.** Tisztelt Gyógyszerész Ur! Havasi Gyopár krémjét használtam és kitűnőnek találtam. Üdvözlettel Petráss Sári.

— **Olcsó üzleti könyvek** Ingusz J. és Fia Weitzer János-utcában egyesített könyv- és papírkereskedésében. Telefon 517. 6071

— **Van szerencsém Aradváros és vidéke m. t. közönsége szíves tudomására adni, hogy Borszéli, Előpataki és Sztojkaik ásványvizekből Aradon, Deák Ferenc-utca 36. sz. alatti házban raktárt létesítettem és ezen kiváló ásványvizeket — friss töltésben — eddig még nem ismert árakban árusítom. Kérem szíves megkeresésüket. Kiváló tisztelettel Kardos Miklós ásványvizkereskedő Arad, Deák Ferenc-utca 36. Telefon 647 és 686. 1489**

— **Hogyan óvjuk lábainkat?** Mindenkit nagyon közelről érint a hideg, nedves időjárás. A leghamarabb fázik meg a láb, sok esetben megfagy ezáltal tyukszem bütyök képződik, vagy, hogy többé csinos cipőt nem viselhetünk. Hogy ezeket a kellemetlenségeket elkerüljük, ajánljuk nőknek, férfiaknak és gyermekeknek a Moskovits „Anatomiai“ cipő viselését. Kapható a gyár fiókraktárában Arad, Szabadságtér 18. szám.

— **Egész könyvtárakat és hangjegyeket vesz Kerpel Izsó könyvkereskedése.** 4871

— **Tavaszi divatlapok Kerpelnél.** 4871

— **68 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért (Vidékre 2 korona 40 f.-ért) és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe Kerpel Izsó kölcsönző-intézete helyben és vidékre is. E cég vásárol egész könyvtárakat.** 4871

TARKASÁGOK.

(A gyerek jó kívánsága.) Egy aradi tanár 6 éves fiacskájának legfőbb vágya, hogy egy órát kapjon.

A szülei ridegen visszautasították kérését: kis fiának nem való óra. Emlékeztet a nagypapánál részben meghallgatásra talált a fiúcska. De csak részben!

A nagypapának ugyanis volt egy aranyórája, s megígérte kedves unokájának, hogy azt rá fogja hagyni. A kis Pista ettől kezdve már aranyórá tulajdonosnak érezte magát. Ha a nagypapa ki menta zsebéből óráját, a Pista szeretettel simogatta végig tekintetével a csodás gépezetet s boldogan gondolt arra az időre, mikor az óra az ő zsebében fog ketyegni.

Egyszerre a nagypapa beteg lett. Ágynak állt s az orvosok aggasztónak találták az állapotát. A kis Pista, ha ellátogatott hozzá, bár sajnálta szegény nagypapát, inkább az éjjeli szekrényen heverő órával foglalkozott.

A nagypapa azonban két hét múlva felgyógyult. A család elhatározta, hogy Pista oszlokat fog neki átadni és egy kis beszédet mond neki.

Pistát szépen felöltöztették, oszlokat nyomtak a kezébe s felvitték a nagypapa lakására.

A nagypapa elő állították, hogy mondja el a betanult mondatát. Pista először az éjjeli szekrényre nézett s bánatában, hogy nem látta ott az órát, elfelejtette az egész beszédet. Majdnem sírva szólította meg az öreg urat:

— Nézd nagypapa, én igazán örülök, hogy felgyógyultál, de ígérd meg nekem, hogy ha legközelebb beteg leszel, akkor — meg is fogsz halni!

*

(Jó család.) A cselédotthonban történt. Egy aradi leány jelentkezett felvételre s rögtön helyet is kapott. Egyik patronnő tanácsokat is adott neki. Hogy mint viselkedjék majd új helyén: legyen szorgalmas, becsületes, akkor majd jól fog menni dolga. Elárulta neki a titkot: melyik a legjobb pútszasztá, megmagyarázta, mint kell a parkettet vixelni s — last not least — rátért a szerelemre is.

— Igen, gyermekem, a szerelem! Az egy nagyon vészdelmes dolog! Nem való szegény leánynak, a legtöbbször nyomorba, sőt bűnbe taszítja az ember. Hát csak vigyázzon!

A leányzó pirult s szégyenkezve szólalt meg:

— Igen, igen naocsága, vigyázni fogok! De azért szeretnék férjhez menni! Nem akarom, hogy olyan vén leány legyen belőlem is, mint amilyen az — anyám.

VÁROS ÉS MEGYE.

Uj állás a városnál.

— Nyolc évig húzódó ügy. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 15.

A város közgyűlése legutóbb határozta el, hogy a rendőrségnél már régebben szervezett fogalmazói és díjnoki állásokat betölti és a megválasztandó tisztviselők fizetésének fedezésére az államegélyt használja fel. Varjassy Lajos polgármester a napokban ki is írja a pályázatot, vagy, hogy a legközelebbi törvényhatósági bizottsági közgyűlés már be is töltheti a fogalmazói állást. Ugy tudjuk, hogy a törvényhatóság ez alkalommal már a város szolgálatában álló érdemes tisztviselők előléptetése által akar gondoskodni az új tisztségek ellátásáról és a pályázat kiírása nem fog egyebet jelenteni, mint a törvény parancsának teljesítését.

Érdekes jelenség a városban, hogy a közgyűlés által szervezett és a miniszter által jóváhagyott állások évekig betöltetlenül maradnak, noha minden egyes emberre igen nagy szükség van és azonkívül épen nem mondható kedvezőeknek az előléptetési viszonyok sem. Most, hogy Csiky Károly nyugdíjaztatása alkalmából személyi változások történtek és a fiatalabb munkaerők jogos ambíciójának kielégítéséről gondoskodni kellett, került felélni erre az a kérdés, amely azonban a már említett közgyűlési határozattal még nem nyert végleges megoldást. A polgármesternek lelkiismeretességét és rendkívüli nagy jóakarátát a fiatalabb tisztviselő generáció iránt bizonyítja az, hogy minden alkalmat megragad, amellyel azok boldogulását megkönnyítheti és helyzetükön segíthet. Irtesülésünk szerint ugyanis a polgármester ismét egy már szervezett, de eddig még érthetetlen módon fel nem használt állás betöltése által akar módot nyújtani egy szorgalmas és rendkívül használható tisztviselőnek a haladására.

Még 1904-ben kimondotta a közgyűlés, hogy tekintettel az utlevél kezelés reformjára, amennyiben azt az államtól a város volt kénytelen átvenni, egy segéd-tisztviselő állást szervez és annak dotációjára szükséges összeget a belügyminisztertől kéri. Még 1904-ben felment a közgyűlés tiszteletteljes felterjesztése a miniszter-

hez, az a mai napig azonban még arra sem méltatta a város feliratát, hogy válaszoljon rá. Minthogy azonban már ebben az évben úgy Khuen-Héderváry gróf belügyminiszter, mint Némethy Károly államtitkár kijelentései szerint a város nagyobb államegélyt fog kapni és különösen a rendőri kiadások fedezésére lesz bővegebb pénz, elhatározta a polgármester, hogy megsúrgeti a minisztériumban az ügyet személyes közbenjárás útján is, de javasolni fogja a legközelebbi közgyűlésnek, hogy újból írjon fel és kérje a minisztert, hogy intesse el végre a nyolc évvel ezelőtt hozzájuttatott aktát. Az bizonyos, hogy az elhatározás csak a közgyűlés határozatának megfelelő lehet, mert az a belügyminiszter intencióinak is megfelel és így ismét egy igen jó és fiatal munkaerő jut kvalifikációjának megfelelő, ha nem is fényes, de tisztességes álláshoz.

„HÁREM“

a legjobb gummi,

1 tucat 4 korona.

Aradon egyedül

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA

drogeriájában kapható.

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 20. SZÁM.

SPORT.

+ ATE. — ATK. Vasárnap délután érdekes sporteseményben lesz része Arad sportkedvelő közönségének. Két jónévű csapat, az Aradi Torna Egylet és az Aradi Testgyakorlók Köre barátságos mérkőzést rendeznek a vágóhid melletti sportpályán. A játék kimenetelére elő érdeklődéssel lehet tekinteni, mert mindkét csapat egyformán erős és mindkét helyen ismert nevű egyéni játékosok emelik a csapat értékét. A mérkőzés délután 3 órakor kezdődik és azon belépti díj nélkül résztvehet az érdeklődő közönség. A mérkőzést ifj. Bogván Károly (AAK.) fogja vezetni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Régi előfizető. Sajnáljuk, de több, mint egy hónappal megtörtént eseményről már nem tudunk pontos adatokkal szolgálni. Azok is elfeledték már, akik szerepeltek benne.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZI ÉREDELS.

— **Tenyésszertés kiállítás Nagyváradon.** A biharmegyei gazdasági egyesület az évenként rendezendő tenyésszertés kiállítás és vásárját ez évben a nagyvárad tavaszi országos vásár tartama alá t. március 17. és 18-án tartja meg. A kiállításon és vásáron 300 darab házi kondorkan és koca lesz bemutatva. A kiállítás Nagyváradon, a vasuti állomás mellett, az Eprekerten lesz.

Aradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 15.

Ujból hideg időt kaptunk, holott néhány nap múlva a tavasz már hivatalosan is beköszönt.

A gabonaüzlet irányzata továbbra is lanyha maradt.

Elkelet a mai piacon:

1200 mm. busa	21.20 - 21.60
200 mm. tengeri	17.00 - 17.40
— mm. rozs	19.20 - 19.30

— mm. árpa 18.—18.40
 — mm. zab 18.40—18.60
 — mm. vető búkköny 24.00—26.00
 As árak száz kilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti Áru- és Értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, március 15

Készárú.

Amerika egynyelccaddal magasabb. Kinálat, vételkondv mérsékelt, 16 ezer mm. 5 fillérrel olcsóbb.

Határkötés.

	Déli szériát	2 órást szériát
Búza 1912. áprillist	11.58—11.59	11.61—11.62
Búza 1912. májusra	11.55—11.56	11.60—11.6
Búza 1912. októberre	10.80—10.81	10.83—10.84
Rozs 1912. áprillist	9.95—9.96	10.02—10.03
Rozs 1912. októberre	8.98—8.97	9.01—9.02
Vegyes 1912. májusra	8.71—8.72	8.72—8.73
Zab 1912. áprillist	9.90—9.91	9.91—9.92
Zab 1912. októberi	8.31—8.32	8.34—8.35

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Március 15 —

Magyar aranyjárdék 4%	109 90
Magyar koronajárdék 4%	90 05
Magyar koronajárdék 3 1/2%	77 80
Magy. földt. herm. kötvény 4%	90.50
Eorvát-szlavon földt. herm. kötvény	92.25
Magyar nyereségyjeggy község	213.—
Tiszassab. és aragodi sorajegy község	149 —
Osztrák járadék papírban	89 90
Osztrák járadék eszűbe	92 90
Osztrák járadék aranyban	114 40
Osztrák koronajárdék 4%	89 90
1880. évi osztrák államsorajegy	159 —
Osztrák-magyar bankrésvény	19.80
Magyar hitelbank-résvény	860.—
Osztrák hitelintézet részvény	654 —
Osztr.-magy. államvasúti részvény	741 —
20 frankos arany (Napoleonkor)	19 13
Német birodalmi márka	117 97 1/2
London vista	241 27 1/2
Páris vista	95.60
20 márkás arany	28.58

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsernokának [hivatalos] árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. március 15

Búza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	10.70—10.80
77	10.80—10.90
79	10.90—11.00
79	11.00—11.10

Búza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos	10.89—10.70
Rozs	9.30—9.35
Árpa	9.40—9.50
Zab	9.10—9.20
Vegyes	8.60—8.65

Kőbányai sertésplac.

— Márc. 15 —

Március 14. Magyar elrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 150—152 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 154—156 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 154—157 fillérig.

Sertéselészám: 1912. évi március hó 12. napján volt készlet 23785 drb. — 1912. március hó 13-án felhajtott 112 drb. — 1912. március 13-án elszállított 99 drb. — 1912. márc. 14. napjára maradt készletben 23798 drb.

A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

Otthon is lehet

igen jó ízű

RUMOT készíteni

a nálunk kapható

COMPOSITIOVAL.

231

Török Andor és Társa

drogeria és illatszer üzlete

Arad, Andrassy-tér 20. sz.

Telefon szám 900. Telefon szám 900.

NEMZETI SZINHÁZ

Szombat, 1912. március hó 16-án

C bérlet

C) bérlet.

A svihákok.

Vig operette 3 felvonásban. Zenéjét szerette: Ziehrer C. M. Magyarosítottak: Feld Aurél és Mérei Adolf.

SZEMÉLYEK:

Gilka Adolár	Polgár S.	Vendégfős	Kahler K.
Rodenstein	Nógrády M.	Anna, leánya	Fekete A.
Mugenheim	Neogrady D.	Roland	Cseh Ferenc.
Mimi, táncosnő	Dióssy Nusi.	Wondracsek	Szabó Lajos.
Blitz Fritz	Győző A.	Kampel	Várnay Jenő.
Berta, neje	Rontai B.	Kampelné	Benkőné P.
Valter Prémon	Kulcsár L.	Krepelka	Szabó László.

Kezdete este 7/8 órakor.

APOLLO SZINHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja

Ma szombaton, 1912. március 16-án:

1. A gummigyártás. Tannáságos. — 2. A vakmerő induló. Cowboy dráma. — 3. A vig szalmaözveggy. Kacagtató. — 4. Asszonyi démon. Erkölcs-dráma. Idegigató ozelekmény. Művészi játék. Sláger kép.

Az előadások kezdete délután 1/2 órától folytatlagosan 11-ig tartatnak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér. III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér. — Hölgyek kéretnek a nézőtérén kalap nélkül megjelenni. — Műsort ingyen kapn. a jegyzedőknél. — Saját zenekar. — Ruhatári — Buffet.

URANIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Ma szombaton, 1912. március 16-án:

1. Kunigunda koresolyája. Humoros. — 2. Eleven festmény. Kacagtató. — 3. Ki lesz becsapva. Mulatságos. — 4. A kéjencs bűnhődése. Modern társadalmi dráma 3 felvonásban, 2000 méteres hosszban kép.

Előadások d. n. 1/2 órától kezdve este 11 óráig. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér. — Az előadásra bármikor be lehet menni.

NYILTÉR.*

GYÖRGY

NŐI FELÖLTŐ-ÁRUHÁZ

ELEGÁNS SZABOTT ÁR.
ANGOL RAGLÁNOK, SELYEM- ÉS ETAMINE-KÖPENYEK, POSZTÓ FELÖLTŐK, LEÁNYKA-KABÁTOK, SAJÁT MŰHELY. GYERMEK-KABÁTOK, ANGOL COSTUMEOK, TROTTEUR-COSTUMEOK, LEÁNYKA-COSTUMEOK, DIVATALJAK. TELEFON 855.

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 8. SZÁM.

A MARIÁTA-TEMPLOMMAL SZEMBEN.

Divatos hajtük, esattok, fésük, hajbetétek.

Haj-, bajusz- és ruhakefék. Fogpor-, puder- és szappan-tartók. Szivacsok.

Török Andor és Társa

drogeria és illatszerüzlete 231

Arad, Andrassy-tér 20. sz.

Telefonszám 900.

Aspirin

vásárolunk eredeti

TABLETTÁKBAN

20 drb. K 1,20

Minden Tablettára az ASPIRIN szó van rábélyegezve.

Farbentfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co., Elberfeld und Leverkusen b. Mülheim a. Rhein.

746

Női és leány gyapju kötött kabátok (Paletote) minden színben a legnagyobb választékban. Női kabátok 9—9.50 koronától — leány :: kabátok 5—5.50 koronától feljebb ::

Bársony Andor
 harisnya-, kötött és szövött-
 áru üzletében kaphatók
 Arad, Szabadság-tér 17. sz. Telefon 642. sz.

DIVAT

Levélpapírok

Legujabb, legszebb kivitelben dobozonként 8, 6, 4 és 2 korona helyett **4,2 és 1 koronáért**

árusítatnak

amíg a készlet tart

INGUSZL és Fia

könyv- és papirkereskedésében

Weitzer János-utca

Telefon 517.

Helybeli

képeslapok

275

darabja

4 és 2 fill.

Képes

művészártyák

leszállított árban.

Egy 7 és egy 3 szobás modern lakás **kiadó**. Bővebbet az üzletben.

Kínai császárkeverék

Thea

10 deka 60 krajcár.

Egyedüli lerakat

Németh Imre

cukorka kereskedésében.

Főüzlet:

Fórray-utca 2 a. sz.

Fiók üzlet:

Andrássy-tér Központi szálloda mellett

Telefon 418.

Stock-

Cognac

Medicinal

hivatalos ólomzárral ellátott palackokban mindenütt kapható.

5375

CAMIS

ÉS

STOCK

gőzüzemi gyárából

BARCOLA.

Megérkeztek

a cipőkülönlegességek!

Divatos világos sárga cipő 16 kor.
Legujabb, szürke félcipő . 12 kor.
Fekete divatos finom cipő 8 kor.
Antilop félcipő . . . . . 11 kor.
Barna divat félcipő . . . . . 8 kor.
Férfi barna félcipő . . . . . 13 kor.
Férfi barna magas . . . . . 15 kor.
Férfi zsevro gombos . . . . . 11 kor.
Férfi zsevro bergst. . . . . 9 kor.
Kalapkülönlegességek . . . . . 3 kor.

Fehérneműk és nyakkendők nagy választékban a legolcsóbban csakis 1447

IVÁNYI MENYHÉRT cégnél a Fórray-utsában.

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 1 szelvény 7 kor.
3-10 m. hosszú 1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához 1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág és mellény) elegendő, 1 szelvény 17 kor.
csak 1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20. — K-ért, színtűgy főléltőszövetet, turistalódent, alyonkamagart stb. gyári áron küld mint megbízható és az oldi cég mindenütt ismert posztógyári raktár.

Siegel-Imhof, Brünn.

Kinták ingyen és bérmentve.

As előnyök, a melyeket a magánvívó síves, az szövetségét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igaz jelenlények. Szabott legolcsóbb árak. Örök választék. Mintahé, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

6861

Hatóságilag eng. végeladás!

HOFFMANN SÁNDOR

ARAD, SZINHÁZ-ÉPÜLET.

Telefon szám 10.

Kiárusít

nagy mennyiségű, nem selejtes

árakat

mindenkinek ritka alkalom kínálkozik csakis készpénz ellenében beszerezni.

Egyes tárgyak

minden elfogadható árért

adatnak el.

E héten csipke és szalag maradványok!

Kiárusítás csak rövid ideig tart.

Leányka posztó gallér kapuqnival 5 K. kezdve.

Fekete és barna szemekharisnyák meglerpő árban.

5261—1912.

Hirdetmény.

Az országos gazdasági munkás és cselédsegélypénztárról szóló 1940. évi XVI. és 1902. XIV. t. cikkek kiegészítésére vonatkozó 1912. évi VIII. t. c. életbeléptetése, valamint az ezen törvény végrehajtása tárgyában kibocsátott 1499/1912. illetve 1500/1912. földművelésügyi miniszteri eln. sz. rendelet alapján közhírré tesszük, hogy a fent jelzett törvény folyó évi március hó 1-én lépett életbe.

Ezen törvény az országos gazdasági munkás és cselédsegélypénztár eddigi rendes tagjainak I., II., III. és IV. csoportjain felül a rendes tagoknak még egy csoportját: a nyugdíj csoportot állítja fel, mely nyugdíj csoportnak tagja lehet nemre s korra való tekintet nélkül minden 14 életévét betöltött egyén, aki főkeresetképen gazdasági munkával foglalkozik.

A felvételi díj 1 korona a tagsági díj pedig évi 10 korona, mely utóbbit félvévenként előre esedékes részletekben kell fizetni. A ki 10 évi tagsági idő után munkaképtelen lesz, évi 60 korona járadékot kap, aki pedig a 10 évi tagságot meghaladó idő után, veszi el munkaképességét, annak évi járadéka annyiszor évi 6 koronával több lesz a 60 koronánál, a hány évvel tagsága a 10 évet meghaladta, aki pedig a 65 életévét betöltötte, 10 évi tagsági idő után tekintet nélkül arra, hogy keresetképes-e, vagy nem, életfogytig oly összegű járadékot kap, amintre betöltött tagsági évei szerint keresetképtelenség esetén joga lenne.

A 10 évi tagsági idő után elhalt tag családja a fent jelzett módon kiszámítandó járadék egy évi összegét kapja egyszersmindenkorra szóló segélyül, ha pedig az elhalálozás a 10 éven belül következne, pedig, úgy a család a befizetett tagsági díjak felét kapja egyszersmindenkorra szóló segélyül, amely segély azon esetben, ha a tag 2 évi tagsági idő után 14 éven alóli gyermek hátrahagyásával halt meg, 100 koronánál kevesebb nem lehet, ha pedig az elhalt tag után házastárs vagy gyermek nem maradt hátra, a temetési költség címen adandó segély 50 koronát meg nem haladhat.

A nyugdíjcsoporthoz tartozó tag baleset miatti rokkantság és baleset miatti halál esetén ugyanolyan segélyre jogosult, mint az első csoportbeli rendes tag. A nyugdíjcsoporthoz tartozó tag csakis egy tagsági könyvet válthat.

Igen fontos az 1912. évi VIII. t. c. 5. §-a, amely az 1907. XIX. t. c. 3. §-ának utolsó felét bekezdését, valamint az 1902. évi XIV. t. c. 25. §-át oda módosítja, hogy folyó évi március hó 1-től kezdve a gazdasági gép tulajdonosa a bármilyen gazdasági gépe mellett alkalmazott összes munkásokat, a vizsgázott gépész kivételével, aki minden eset

ben a kerületi munkás biztosító pénztárnál biztosítandó, az országos gazdasági munkás és cselédsegély pénztárnál köteles baleset esetére biztosítani tekintet nélkül arra, hogy gépenél a saját gazdaságában, avagy mint vállalkozó, másnak gazdaságában végeztet munkát.

Az 1912. évi VIII. t. c. 12. §-a 100 koronáig terjedhető pénzbüntetést szab a gazdasági cselédek, illetőleg gazdasági gépmunkások kötelező biztosítását elmulasztó munkaadókra és géptulajdonosokra s tőlük a biztosítási díjak utólagos behajtását rendeli el, az 5. §-a értelmében pedig jövőben nemcsak a munkaadók, hanem a gazdasági géptulajdonosok is az 1900. évi XVI. t. c. 40. §-a szerinti 200 koronáig terjedhető pénzbüntetés alá esnek abban az esetben, ha a kötelező baleset biztosítás díjait gazdasági cselédjeik illetőleg gazdasági munkásaik által maguknak megtérítetik.

Az érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad dr. Angel István városi I. aljegyző tb. tanácsnok hatósági megbízott.

Arad, 1912. évi március hó 2-án.

A városi tanács.

Tömeges olcsó vétel és feltűnő olcsó elárusítás

az alanti árukban.

Angol férfi és női szövetek, francia Grenadin, gyapjú Delenek, angol Zephírek, selymvásznak minden színben, Damaszt asztalneműk és ágyszövetek ajourral, törülközők, pamut vásznak, valódi rumburgi vásznak, szőnyegek stb. stb. Mindezen cikkek feltűnő olcsó árban lesznek elárusítva.

MAUTNER R.

olcsó áruhaza.

Hunyadi-utca 1. szám alatt.

5621

Fajtszta *riparia portalis* alanyon oltott, elsőrendű dus gyökérzetű bor- és csemegefaja

szőlő-oltványok

5709

sima, valamint gyökeres *riparia portalis* szőlőveszszőket ajánl elsőrendű minőségben

Hámory-gazdaság

szőlőoltvány-telepe ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Deák Ferenc-utca 3. szám alatt.

TELEFON 229. SZ.

DISZMŰMUNKÁK

MONTIROZÁSOK

IRÓMAPPÁK.

TELEFON 151. SZ.

ARADI NYOMDA
RÉSZÉNY TÁRSASÁG
KÖNYVKÖTÉSZE

Arad és csanádi vasutak palotája

NYÚJNJUK A LEGMODERNEBB GÉPPEL FELSZERELT

KÖNYVKÖTÉSZEINKET,

HOL A LEGEGYSZERŰBB BEKÖTÉSTŐL FOGVA A LEGFÉNYESEBB KIALLITÁSI DISZKÖTÉSEKET TUDJUK KÉSZÍTENI.

DISZDOBOZOK

FÉNYKÉPTARTÓK

AMATŐR KÖTÉS.

**Női divatterem-
megnyitás !! ::**

Van szerencsém a nagyérdemű hölgy-
közönségnek szives tudomására adni, hogy
Kiss Ernő-utca 1. szám alatt (dr. Fényes-ház)
egy a mai kor igényeinek minden izlését kielégítő

női ruha-divattermet nyitottam.

Kérem a n. é. hölgyközönség szives bizalmát, vagyok kitünő tisztelettel

GELLÉR MIKLÓSNÉ

női szabó, Arad, Kiss Ernő-utca 1. szám.

Gara Miklós

saját készítményű cipőüzlete

Arad, Hunyadi-u. 3.

Tisztelettel értesítem Arad-
város és vidéke n. é. közönségét,
hogy a mai kor igényeinek megfelelő
legdivatosabb férfi, női és
gyermekcipő mintaraktárt
rendeztem be saját készítményű
cipőkből, hol raktáron tartok a
legkényesebb igényeknek is meg-
felelő árut, rendkívüli olcsó árak
mellett. Rendelések 24 óra alatt
elkészítetnek. Ortopéd cipőket szak-
szerűen készítenek. Kérem a n. é.
közönséget, sziveskedjen meg-
győződést szerezni cipőim izléses
kiállításáról, jóságáról és olcsóság-
gáról. Szives támogatást kér

Gara Miklós.

Kérem kirakatom megtekintését

Eladó

egy jókarban levő, négy lóerős gáz-

mótor

Cím a kiadóhivatalban.

**Szőlőtelepítők
figyelmébe!**

Kitünő minőségű szőlő-
oltványok ezrelőkorona.

Ne vegyen addig,

mg tölem árjegyzéket
nem kér. Az összes bor-
és csemege-fajokból száll-
líthatok Ripária Portális
és Montikola alyanon.

Rendelésnél 1/3 előleget
kérek. 1611 Cím:

Nagy M.

Marosvásárhely.

Gecse Dániel-utca 39.

Hogy én azt nem tudtam!!!

hogy hol kell a finom és igen olcsó

TEÁ-t és RUM-ot

vásárolni.

1/4 kiló Carton Igen finom császár keverék tea	2.50 kor.
1/4 " " " " " " " "	4.75 "
1/4 literes üveg igen finom „Hungária” rum	1.10 "
1 " " " " " " " "	2.20 "
1/4 " " " " " „Jamaical” l.	1.80 "
1 " " " " " " " "	3.60 "

Postal megrendelések naponta pontosan elintéztetnek.

VOJTEK és WEISZ

Arad, Andrásy-tér. 701

Mindennemű finom francia illatszerek, hölgyporok, szap-
panok, kölni-vizek, szájjvizek, fogkefék stb. nagyraktára.

Gyermekek és felnőttek által

egyaránt kedvelt legjobb ízű **Hajós-Iéio**

Csukamájolaj

most érkezett meg.
E fontos és nagy
táperejű szer kitünő
hatásának bizonyult

mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben
visszamaradt gyermekeknel, stb. stb.

Ára egy üvegnek 2 korona.

841

Fagydagaganatok

elmulasztására, fagy-
vizketegség biztos
megszüntetésére leg-
jobb szer a „Frigli”

Ára egy üvegnek ecsettel és utasítással **70 fillér.**

Legjobb fekete

Hajfestő

a „MELOGEN”. Egy
pár perc alatt bármely ha-
jat vagy bajuszt a legszebb
állandó fekete színre lehet

festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára
421 **2 korona.**

Kitünő amerikai

gummi

a „NITER” 6 darab egy
eredeti fémdobozban **2**
korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Arpád

gyógyszertárban ARAD,
Andrásy-tér 22. sz.
a megyeháza mellett. —

Csak a
minőség

révén lett
világhírű
a valódi

6681

PALMA
kaucsuk-cipősarok

Palmakaucsuk
ágybetét
minősége

A hygienikus

Varga Kálmán

női divatterme, Aczél Péter-utca 2.

Párisi és londoni szövetségi megérkeztek.
A hölgyközönség szives figyelmébe ajánlom. 991

5855—1912. szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi honvédegyalogságnál és a budapesti 1., debreceni 2., váci 6., papai 7., pécsi 8., varasdi 10. honvéd huszárezrednél a folyó évben az eddig is szokásos augusztus—szeptember havi fegyvergyakorlatokon kívül még május hó 28-tól a honvédegyalogságnál, június hó 23-ig a honvédhuszárezrednél, június hó 24-ig fognak fegyvergyakorlatokat tartatni. Felhívom a törvényhatóságot, ezt azonnal a legszélesebb körben a helyi szokásos módon azon hozzáadással közzé tétetni, hogy a magyar királyi honvédegyalogság, valamint az 1., 2., 6., 7., 8. és 10. honvédhuszárezrednek állományába tartozó nem tényleges legénységnek, mely a folyó évben fegyvergyakorlat teljesítésére kötelezve van, (a tartalék 1909., 1907., 1905., 1903. és 1901., továbbá a póttartalék 1909., 1907., 1905. és a közös hadseregtől származó 1901. évfolyamhoz tartozó azon legénységi egyének, kiknek valamely különös tényleges szolgálattal ezen fegyvergyakorlat rovására nem tudatott be, továbbá mindazok, akik az előző évről a fegyvergyakorlatnak elhalasztása stb. folytán azt a folyó évben utánpótlóni tartoznak) megengedtetik, amennyiben a fegyvergyakorlatot polgári foglalkozása, keresete vagy magán viszonyai következtében egyik vagy másik fegyvergyakorlati időszakban óhajtja teljesíteni, hogy ebbeli kérelmét azonnal az illetékes vagy tartózkodási helykiegészítési parancsnokságnak, vagy saját ezredparancsnokságánál szóbelileg vagy írásban, esetleg levelező-lapon az ezred sorozási évfolyam és anyakönyvi lapjának felemelése mellett bejelentse. Amennyiben az őszi fegyvergyakorlatra előírt állományt megengedi, a behívások a jelentkezések figyelembe vétele mellett fognak eszközöltetni. Hazai s. k., honvédelmi miniszter.

A városi tanács.

ALAPITTATOTT 1889-BEN

Várhoz László

uri és női cipész Arad, Weitzer János-utca 2. szám. (Minorita-palota.)

A n. 6. közönség szives tudomására hozom, hogy a tavaszi idényre már megérkeztek a bőrkülönlegességek. Elvállalok a legújabb divat szerint férfi-, női- és gyermekcipők készítését valamint Orthopéd-cipőket fájós lábakra. Megrendelések 48 óra alatt eszközöltetnek. Visszamaradt cipők jutányos áron kaphatók. Becses partfogást kér a legmélyebb tisztelettel.

VÁRHOL LÁSZLÓ,

a legesi honvédegyalogság tisztikarának szállítója. 5120

A gyermekeknek!

Ahol gyermekek vannak a házban, ahol betegeket könnyen emészthető ételekkel kell táplálni, a következőket vegyük figyelembe:

Kalács dr. Oetker receptje szerint készítve,

dr. Oetker-féle sütőporral

a legjobb sütőszer segítségével a mit jelenkorban sütnek, a legjobb tápláléknak nevezhető. A saját konyhájában dagasztva, tejet, vaját, zsírt, lisztet, tojást, cukrot tartalmaz, tehát a legszükségesebb tápláló anyagot könnyen emészthető és ami legfontosabb, igen izléses formában. A nagy hőfok által a lisztben levő fölösleges víz és esetleges baktériumok ártalmatlanná tétetnek. Minderről saját megfigyelése minden házi asszonyt és anyát meggyőzi. Receptkönyvek ingyen *Dr. Oetker-féle sütőpor* mindenütt kapható.

Tessék arra figyelni, hogy a valódi dr. Oetker-féle gyártmányt kapják. 9661

965—912. pmsz.

Pályázati hirdetés.

Arad sz. kir. város törvényhatósága által kezelt „Hertschka Mór” ösztöndíj alapítvány egy gimnáziumi, két realiskolai és egy polgári iskolai helye az 1911—1912. tanévre megüresedett.

Felhívom azon gimnázium, real és polgári iskolai növendékeket, akik legalább féljeles, fél jó osztályzattal bírnak és az alapítványi helyeket elnyerni óhajtják, hogy a felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám 1912. év április hó 1. napjáig nyújtsák be. A pályázati kérvények Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságához címzendők és a pályázó legutóbbi iskolai bizonyítványával, a szülők illetőségét, vagyoni és családi viszonyait igazoló hatósági bizonyítvánnyal szerelendők fel.

Pályázhatnak:

1. szegény aradvárosi árvák,
2. aradvárosi szegény özvegyek fiai,
3. aradmegyei szegény árvák,

4. aradmegyei szegény özvegyek fiai,

5. aradvárosi szegény tanulók,

6. az 1—5. alattiak hiányában bármelyik jó tanuló.

Az ösztöndíjast Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága választja. A megválasztott az ösztöndíjat mindaddig megtartja, míg az aradi kir. főgimnázium, állami főrealiskola, illetve polgári iskola növendéke és az alapító által megkivánt előmenetelt t. i. a tantárgyak felől jeles, felől jó osztályzatot képes felmutatni.

Az alapítványi kamat egy-egy helyre eső része mintegy évi 150 korona, melyet az ösztöndíjas csak az iskolai év végén a megfelelő bizonyítvánnyal a város polgármestere előtt történt felmutatása után a városi tanács utalványára alapján szülőjével, vagy gyámiával együtt vehet fel a városi pénztárból.

Arad, 1912. február 27-én.

Varjassy,
polgármester.

Figyelje meg! Állandó étkezésnél a

„DÓZSA- KENYÉR”

mily jó hatással van a gyomorra és az emésztésre.

5859

Költözők figyelmébe!

Világos világítással berendezésű és

esillárokkal

együtt kedves szívből feltámasztott
melletti szívből és szívből

KOCH DANIEL

Világos világítással berendezésű és
Arad, Deák Ferencz-u. 42.

5233—912.

Hirdetmény.

Közzé tesszük, hogy a gödöllői állami méhészeti gazdaságban földmives gazdák részére a folyó évben négy 18—18 napra terjedő méhészeti tanfolyan fog tartatni, még pedig az első május hó 2—19. a második május hó 22. június 8-ig, a harmadik június 12—29. és a negyedik július 3—20. ig.

Az érdeklődőket felhívjuk, hogy jelen szám alatt fekvő miniszteri leiratot levéltárunkban megtekinthetik.

Arad, 1912. március 8.

A városi tanács.

Permetezőjavítások elfogadtak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyúk

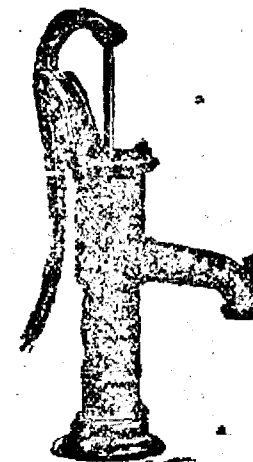
és hozzá való legjobb minőségű gummicsővek legolcsóbb gyári árakon. A szivattyu-hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlőmagvak, héjak és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik, és a bor nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

golyó szelepekkel. 1701

Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatának sem tagadják meg a szolgálatot. — a gépjóműködéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás) hozzá való országos egységes csavarok

és a legjobb minőségű, belső gummirozott kendercsővek a legolcsóbb árban.

Kutak

hozzá való csövekkel a legolcsóbb gyári árakon.

HÖNIG OTTÓ

M. kir. szabadalmazott tüzi fecskendő- és szivattyukészítő.

Arad, Rákóczi-u. 27. sz.

Braun N. Antal

Ajánlja a n. é. építető közön-
ségnek dusan felszerelt

festékraktárát, Arad, Boros Béni-tér 7. (Telefon 387.)

Alkalmi vételek
és birtokok

Ékszer-tárgyakban

szegy és ezüstművekben, Arad leguagy-
birtok- és ákcsokraktára

Deutsch Izidor

írta és ákcsorítta

Waltzer káros-utca, Miskolc-palota

Zálogcédulák

szegy és ezüstművek gyémánt és hirt-
lőcs tárgyak a legmagasabb árban meg-
vételnek vagy más tárgyra átcsorítottak
TELEFON 450. TELEFON 480

Első emeleti

lakás

az

Andrássy-téren

banknak, vagy

más intézetnek

kiadó.

Bővebbet a kiadóban.

Pótlásra és telepítésre
kiválóan alkalmas fajtiszta

gyökeres
pipária portalis

vesszöt egy és két éves
minőségben, bármily mennyi-
ségben szállít

Hámory-Gazdaság
szőlőoltvány-telepe ARAD.

ARADI (Seelinger) M. A.

uri, női és gyermekcipők raktára
Arad, Salacz-utca 1. sz.

Van szerencsém az igen tisztelt volt rendelőim, vevőim és a n. é.
közönség b. tudomására hozni, hogy cipőüzletemben

a mértékutáni megrendelések
készítését megkezdtem.

Üzleti elvem a legjobb minőségű anyagból
dolgozni, mérsékelt árak mellett.

Készítek amerikai, angol és francia divat-
különlegességeket, ugyszintén fájós lábakra
orthopéd gyógycipőket.

Becsés pártfogásukat kéri tisztelettel:

**ARADI (Seelinger) M. A. SALAC-
UTCA 1. JAVÍTÁSOK ELFOGADTATNAK.**

TELEFON 902.

„Gambolier“

engedélyezett

IMPORTÁLT AMERIKAI

ügető mén Record 1.26,
(apja Bingen, Record 1.20)
fedez 100 koronáért.

Ugyanitt eladó több jól behaj-
tott amerikai félvér kocsiló.
Gutzjahr Gazdaság, Arad.

!! FIGYELEM !!

!! FONTOS !!

Asztalos, építető és építész urak figyelmébe

ajánlom ujonnan alapított

1431

épület és portal üvegezési vállalatomat.

Vállalatom minden e szakba vágó, a legkisebb javítástól, a
legnagyobb építkezési munkáig való szakszerű pontos és rendki-
vül olcsó árak mellettli eszközlését ajánlja:
Tessék ajánlatot kérni. Munkágyben való meg-
hívásra személyes tiszteletomat teszem. Különös
nagy súlyt fektetek vidéki munkák pontos esz-
közlésére. Kitünő referenciák. Nagy raktár bel-
és külföldi mindenféle táblaüveg, tükör és kép-
keretekben.

Egyedül üvegező asztalosok és üvegeseknek legjobb és legolcsóbb táblaüveg
beszerzési forrása. Vászón és nád ablak-rolettákat nagyon olcsón szállítok.

FRIED FERENC, ARAD.

Gr. Apponyi Albert- (Boczkó)- ut 15., 16-ik szám.
Steiner József műépítész ur új házában.

**Női divatterem-
megnyitás!**

1365

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközön-
ségnek szives tudomására adni, hogy **Anleh**
Lajos-utca 20. sz. alatt, I. em. egy
a mai kor igényeinek minden izlését kielégítő
női ruha-divattermet nyitottam.

Kérem a n. é. hölgyközönség szives bizalmát, vagyok kitünő-
tisztelettel

KARPELESZ IRÉN.

Tanuló és fizető lányok felvétetnek.

Aradi nyomda részvényleveléségek könyvtárával, könyvkötészet és betűtömlőmőködése.

Hirdetmény.

Mokrin (Torontálmegye)
a vasut mentén, 10 perc
a vasutállomástól,

28 hold
szántó föld

egy tagban, 4 hold szőlővel,
téglagyárnak igen
alkalmas,

szabadkézből eladó.
Bővebb felvilágosítás

Sztepanov Péternél

Mokrin. 1623

Millio

ember használja

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkáso-
dás, torokhurut, fullasztó és
görcsös köhögés ellen a

Kaiser-féle
mellpasztillát

„3 fenyő“ jeggyel.

6050 bizonyítvány orvo-
soktól és magán-
emberek elismerő levele a
legjobb ajánlás a biztos si-
kerre és közkedvelésre. Egyet-
len hasonló készítmény sem
tud ilyen hatást elérni. Kül-
önösen kellemes és jóízű
cukorka. — 20, 40 és 60 fil-
lérés dobozban

Kapható: Guteri Földes Kelemen, Hajós Ár-
pád, Rozsnyó Mátyás, Breuer Fülöp, Vejték
Kálmán és Ring Lajos gyógyszerárakban Arad,
Zombory János gyógyszerárakban a Szenthá-
romsághez Új-Szt. Anna, Adler gyógytárban,
M. Pécskán, Óra Rozsnyó, Pankota, Teiffert Lás-
relly gyógyszerárakban Elok, Krausz Elemér
gyógyszertára Glogovác, — Zsigmondovics
Geza Irid gyógyszerárakban Lippa, Vejték és
Wolax drogeriája Arad, Rokszin János
gyógyszertára Ó-Pécska és Székely Zoltán
gyógyszertára Csérmő, Bauer Károly gyógy-
szertára Kovermes.

Használt ólom
megvételre kerestetik.